

TRŽAŠKI DNEVNIK

SPOMINSKI DNEVI

Na današnji dan so leta 1942 partizani napadli italijanske posadke ob Ljubljani ter obstrlevali dolnjski kolodvor.

VEDNO VEČJA KRIZA LADJEDELNIŠKE INDUSTRIJE

V ladjedelnicah „Felszegy“ nameravajo odpustiti 60 delavcev

Vzrok naj bi bil pomanjkanje novih naročil - Vprašanje suspendiranih delavcev iz ladjedelnic in Tovarn strojev

Zvedeli smo, da namerava ravnateljstvo ladjedelnic „Felszegy“ prihodnji teden odpustiti z dela 20 delavcev, 40 pa naj bi jih odpustili v teku prihodnjega meseca. Ta vest je izzvala med zaposlenimi delavci veliko zaskrbljenosti, ker vidijo v tem ukrepu možnost popolne likvidacije ladjedelnic. Odpust z dela 60 delavcev v ladjedelnicah „Felszegy“, ki je do sedaj zaposlovala okrog 230 delavcev, pomeni, da ravnateljstvo nima nobenega upanja na nova naročila.

Po zadnjih statističnih podatkih je bila ladjedelnica „Felszegy“ 30. junija letos zaposlena s 85 odstotki zmogljivosti. V gradnji je imela dve petrolejski ladji za 2300 tonosnosti. Ena je bila tedaj dograjena 90-odstotno, druga pa samo 5-odstotno. To pomeni, da bo prva ladja v kratkem izročena lastnikom in bo v ladjedelnici ostala samo še ena. Če pomislimo, da petrolejske ladje ne zaposlujejo toliko delavcev kot navadno trgovske ali pa potniške ladje in če pomislimo, da ladjedelnica „Felszegy“ nima v vidu novih naročil, potem se nam nujno vsiljuje misel, da so odgovorne oblasti popolnoma zapustile to ladjedelnico in da bo morala, če ne bo dobila novih naročil, odpustiti še ostale delavce.

Odpust delavcev v današnjem resnem gospodarskem položaju pomeni poslabšanje gospodarskega položaja področja in povečanje števila brezposelnih.

Toda vprašanje zapuščene delovne sile ne tare samo omenjene ladjedelnice. Če pogledamo v kakšnem položaju je danes celotna ladjedelniška industrija našega področja, koliko delavcev zaposluje, kako ladi gradijo, koliko ladij ima naročenih za bodoče mesece, bomo ugotovili, da se kriza v teh največjih in najbolj pomembnih industrijskih obratih Trsta stalno veča in da ni nobenega upanja, da bi se vsaj ustavila. Za dokaz te ugotovitve bomo navedli uradne podatke o zaposelnosti ladjedelniških obratov.

30. junija 1954 so v ladjedelnici Sv. Marka gradili dve 6.440-tonski tovorni ladji za „Tržaški Lloyd“, za pomorsko zvezo s Kongom. Ena od teh dveh ladij je bila te dni splovljena in bo v najkrajšem času popolnoma končana, drugo pa bodo splovlili prihodnji mesec.

Še pred tremi meseci so plovili, da bodo v najkrajšem času začeli graditi novo 9.550-tonsko trgovsko ladjo za pomorsko družbo „Lussino“ in eno 19.000-tonsko petrolejsko ladjo za družbo „Marittima finaziaria“. Do sedaj pa je vse ostalo samo pri besedah. Ladjedelnica Sv. Marka je zaposlena največ s 18 odstotki zmogljivosti. Govorijo, da je ladjedelnica „Felszegy“ v gradnji 33,8 odstotkov delavnice mostov in žerjavov 73,4 odstotkov in ladjedelnica Sv. Roka 37,7 odstotkov. Dve manjši ladjedelnici „Felszegy“ in „S. Giusto“ pa sta bila pred dvema mesecema zaposleni s 85 odstotki, odnosno 70 odstotki. Danes pa, kot smo že zgoraj omenili, ostaja ladjedelnica „Felszegy“ v gradnji le ena sama ladja.

IZPRED PRIZIVNEGA SODIŠČA

POTRJEJENI OBSODBI Kazenskega sodišča

Obravnavali so primer nepoštene podjemnice, ki si je prisvojila razne predmete gospodinjte ter tatvino denarnice z gotovino

Prizivno sodišče je potrdilo kazeno, na katero je bila obsodena 24-letna Giulia Brodnikova zaradi tatvine kazenskega sodišča je 5. junija obsodila na 1 leto, 4 mesece in 15 dni zapora, na plačilo 9.000 lir globe, na povračilo škode in sodnih stroškov. Proti tej obsodbi je obtoženka vložila priziv, a brez uspeha.

Giulia je od januarja do 5. aprila št. stanovanja pr. Margareta Miklavca por. Franosiv v Uli. G. Padovan 10. Toda nekoga dne je gospodinja opazila, da so ji izginile iz stanovanja nekatere stvari in je odpovedala stanovanje smljivi podnajemnici. Pa ni nič pomagalo. Giulia se je vrnila v stanovanje, seveda ko ni odnesla nekaj stvari. Gospodinja je javila policiji, da ji je Giulia odnesla zlato zapustništvo, 4 ženske obleke, kose blaga in razne druge stvari.

Zanimivo je tudi pogledati, kako kriza ladjedelniške industrije v zadnjih dveh letih stalno narašča. Po statističnih podatkih Trgovskega zbora iz leta 1952 je bilo 37 ladjedelnic, zaposlenih v vseh ladjedelniških podjetjih skupno 7.880 delavcev, in sicer: 3.922 v ladjedelnicah, 3.958 v tovarnih strojih.

Danes 29. avgusta bo tradicionalni praznik gorških Slovencev ob Dobrodošnem jezeru. Osvobodilna fronta in tržaška mladina vabita vse demokratične Slovence z našega področja, da se udeležijo tega praznika, kjer bodo lahko spoznali kulturno-prosvetno delovanje slovenske mladine iz Goriske, ki bo prišlo do izraza na popoldanski prireditvi.

31. decembra 1953 pa je bilo zaposlenih v vseh ladjedelniških obratih skupno 6.816 delavcev, in sicer: 2.961 v ladjedelnicah, 3.855 v tovarnih strojih „S. Andreja“, 575 v ladjedelnici Sv. Roka 234 v ladjedelnici „Felszegy“, 301 v ladjedelnici „S. Giustov“, 70 v podjetju SIDEMAR, 970 v arzenalu „Tržaškega Lloydja“.

Prispevajo za teden tržaške mladine

URADNO POROČILO CIVILNE POLICIJE POTRjuje ODKRITJE OROŽJA

Tri bataljone vojske bi lahko opremili z najdenim orožjem

Po zadnjih vesteh naj bi šlo za 250 strojnico in brzostrelk ter okoli 70.000 nabojev - Kakšni so bili nameni lastnikov?

Včeraj zvečer se je po mestu razširila nova senzacionalna vest, da so našli pri Sv. Jakobu novo obsežno skrivališče orožja. Vest sicer ni uradno potrjena, vendar kaže, da odgovarja resnici, ker so viri zelo resni. Pozno zvečer smo vprašali tiskovni urad civilne policije, ki pa, kot običajno, ni vedel ničesar.

Dva dni po odkritju velike količine orožja v Ulici Flavio Gioja je tiskovni urad civilne policije izdal večerj popoldne naslednje poročilo: »Dne 26. avgusta 1954, med obnovno skladišče glavne železniške postaje, je nekaj delavcev našlo v neki sobi za steno določeno število nesnih zaobjev orožja in municije. Policija je bila obveščena in po prvi preiskavi je razvidno, da so bili zalogi v omenjenem skladišču že nekaj časa.«

Uradna poročila civilne policije obsegajo običajno, kadar gre za zelo majhna kriminalna dejanja, ali celo za običajne in vsebujejo vse bistvene podatke o dogodku. Uradno poročilo civilne policije o najdbi orožja pa je naravnost rekordno lakonično kratko in

da bi ona ukradla zlato zapustništvo. »Margareta pa je zavezo javila policiji in vložila tožbo. Nekaj blaga je Giulia sama vnila, drugo pa je našla policija na njenem stanovanju. Pri zaslišanju je Giulia priznala tatvino zapustništva, trila pa je, da ni ukradla žensk oblačil.«

Zda bo morala odsedeti vsa kazena. Giulia je od januarja do 5. aprila št. stanovanja pr. Margareta Miklavca por. Franosiv v Uli. G. Padovan 10. Toda nekoga dne je gospodinja opazila, da so ji izginile iz stanovanja nekatere stvari in je odpovedala stanovanje smljivi podnajemnici. Pa ni nič pomagalo. Giulia se je vrnila v stanovanje, seveda ko ni odnesla nekaj stvari. Gospodinja je javila policiji, da ji je Giulia odnesla zlato zapustništvo, 4 ženske obleke, kose blaga in razne druge stvari.

Za strokovne moči v ladjedelniški industriji

Na pobudo raznih strokovnih združenj in ustanov bodo v Trstu ustanovili novo nižjo in višjo strokovno šolo za lesno, slikarsko - dekorativsko, kovinsko in tekstilno stroko. Šola bo imela triletni tečaj in vsilji tečaj. V nižji tečaj se bodo lahko vpisali učenci s šolsko izobrazbo povprečnega nivoja. Višji tečaj pa bodo učenci s spričevalom nižjega tečaja ali pa s srednješolsko izobrazbo. Ob zaključku tečaja bodo učenci dobili naslov umetniški mojstri.

Pri zavodu bodo ustanovili povprečni predmetni tečaj strokovega inženirja. Na tem dvoletnem tečaju bodo dobili naslov specializirani mojstri. Hkrati bo ustanovljen tudi dvoletni tečaj za umetniške mojstre, da se bodo lahko še bolj izpopolnili v svojih strokih.

Nova šola ima predvsem namen, da usposobi višji strokovni kader za ladjedelniško industrijo. Zato bodo ustanovili strokovne šole tržaški mladini, ki se hočejo strokovno usposobiti za določene poklice. Brez dvoma bo ta nova strokovna šola pripomogla k vsaj mali ublažitvi vprašanja zaposlitve mlade delovne sile. Prakujejo, da bodo vsaj tisti mladinci, ki bodo izšli iz teh tečajev, po končani študiji zaposleni v raznih industrijskih podjetjih, in kar je najvažnejše, v ladjedelnicah.

Sola Glasbene Matice

Uradno poročilo civilne policije potrjuje odkritje orožja. Tri bataljone vojske bi lahko opremili z najdenim orožjem. Po zadnjih vesteh naj bi šlo za 250 strojnico in brzostrelk ter okoli 70.000 nabojev - Kakšni so bili nameni lastnikov?

Včeraj zvečer se je po mestu razširila nova senzacionalna vest, da so našli pri Sv. Jakobu novo obsežno skrivališče orožja. Vest sicer ni uradno potrjena, vendar kaže, da odgovarja resnici, ker so viri zelo resni. Pozno zvečer smo vprašali tiskovni urad civilne policije, ki pa, kot običajno, ni vedel ničesar.

Dva dni po odkritju velike količine orožja v Ulici Flavio Gioja je tiskovni urad civilne policije izdal večerj popoldne naslednje poročilo: »Dne 26. avgusta 1954, med obnovno skladišče glavne železniške postaje, je nekaj delavcev našlo v neki sobi za steno določeno število nesnih zaobjev orožja in municije. Policija je bila obveščena in po prvi preiskavi je razvidno, da so bili zalogi v omenjenem skladišču že nekaj časa.«

Uradna poročila civilne policije obsegajo običajno, kadar gre za zelo majhna kriminalna dejanja, ali celo za običajne in vsebujejo vse bistvene podatke o dogodku. Uradno poročilo civilne policije o najdbi orožja pa je naravnost rekordno lakonično kratko in

da bi ona ukradla zlato zapustništvo. »Margareta pa je zavezo javila policiji in vložila tožbo. Nekaj blaga je Giulia sama vnila, drugo pa je našla policija na njenem stanovanju. Pri zaslišanju je Giulia priznala tatvino zapustništva, trila pa je, da ni ukradla žensk oblačil.«

Zda bo morala odsedeti vsa kazena. Giulia je od januarja do 5. aprila št. stanovanja pr. Margareta Miklavca por. Franosiv v Uli. G. Padovan 10. Toda nekoga dne je gospodinja opazila, da so ji izginile iz stanovanja nekatere stvari in je odpovedala stanovanje smljivi podnajemnici. Pa ni nič pomagalo. Giulia se je vrnila v stanovanje, seveda ko ni odnesla nekaj stvari. Gospodinja je javila policiji, da ji je Giulia odnesla zlato zapustništvo, 4 ženske obleke, kose blaga in razne druge stvari.

Prizivno sodišče je potrdilo kazeno, na katero je bila obsodena 24-letna Giulia Brodnikova zaradi tatvine kazenskega sodišča je 5. junija obsodila na 1 leto, 4 mesece in 15 dni zapora, na plačilo 9.000 lir globe, na povračilo škode in sodnih stroškov. Proti tej obsodbi je obtoženka vložila priziv, a brez uspeha.

Giulia je od januarja do 5. aprila št. stanovanja pr. Margareta Miklavca por. Franosiv v Uli. G. Padovan 10. Toda nekoga dne je gospodinja opazila, da so ji izginile iz stanovanja nekatere stvari in je odpovedala stanovanje smljivi podnajemnici. Pa ni nič pomagalo. Giulia se je vrnila v stanovanje, seveda ko ni odnesla nekaj stvari. Gospodinja je javila policiji, da ji je Giulia odnesla zlato zapustništvo, 4 ženske obleke, kose blaga in razne druge stvari.

Prizivno sodišče je potrdilo kazeno, na katero je bila obsodena 24-letna Giulia Brodnikova zaradi tatvine kazenskega sodišča je 5. junija obsodila na 1 leto, 4 mesece in 15 dni zapora, na plačilo 9.000 lir globe, na povračilo škode in sodnih stroškov. Proti tej obsodbi je obtoženka vložila priziv, a brez uspeha.

ZVEZA BIVŠIH PARTIZANOV ORGANIZIRA

dne 18. in 19. septembra 1954

množični izlet na Ostrožno pri Celju

kjer bo veliki zbor štajerskih partizanov

SPDT sporoča, da se nadaljuje tedensko planiško letovanje. Vse informacije na sedežu v Ul. Machiavelli 13, tel. 36-49. V 19. septembra izlet v Bolnico Franja.

Izlet na Mangart je preložen na 12. septembra. Vpisovanje samo do četrtega 2. septembra. Motoklub »Skeđenja« organizira dvodnevni izlet v Ljubljano in Celje za prošnja na Ostrožno dne 18. do 20. septembra. Vpisovanje samo do četrtega 2. septembra.

Motoklub »Mladost« poziva svoje člane, da se pripravijo za tekme, kaj jih organizira motoklub »Jadrana« - Opčine dne 12. septembra.

Motoklub »Jadrana Opčine« organizira 18. in 19. septembra ob priliki zbora štajerskih partizanov dvodnevni izlet v Ljubljano in Celje. Vpisovanje na sedežu do 10. septembra.

IV »Skupina Skamperle« od Sv. Ilije pripravi za člane in prijatelje društva dne 26. septembra izlet na Utko, Reko in v Opčino. Vpisovanje ob ponedeljku 30. t. m. dalje na stadionu »Prvi maj«, vsak dan med 20. in 21. ure, v nedeljo pa med 10. in 11. ure.

Potuje se s posebnim vlakom. - Cena za odrasle 1.250 lir, za dijake 1.100 lir, za otroke 700 lir.

POHITITE, KAJTI VPISOVANJE SE ZAKLJUČI V CETRETKO 9. SEPTEMBRA

ZOPET TUNI!

Včeraj so imeli kriški ribiči spet srečo pri ribolovu, namreč pri lovu na tune. Ze več let ne pomnijo tako bogate ribolov kot letos. Pred dnevi so sicer ulovili več kot kolico, pa tudi večerj več bili ribiči in domačini zadovoljni. Upaajo pa, da lov na tune za letos še ni končan.

Tudi za danes pričakujejo, da ne bodo čakali zaman, v vsaj še vedno so v vrstah ali pa pri lovu na tune sodeluje skoraj vsa vas in vsak dobi svoj delež. Najbolj so seveda zadovoljni ribiči, ki si bodo po tlikih suhih letih vsaj nekoliko opomogli.

Uradno poročilo civilne policije potrjuje odkritje orožja. Tri bataljone vojske bi lahko opremili z najdenim orožjem. Po zadnjih vesteh naj bi šlo za 250 strojnico in brzostrelk ter okoli 70.000 nabojev - Kakšni so bili nameni lastnikov?

Dva dni po odkritju velike količine orožja v Ulici Flavio Gioja je tiskovni urad civilne policije izdal večerj popoldne naslednje poročilo: »Dne 26. avgusta 1954, med obnovno skladišče glavne železniške postaje, je nekaj delavcev našlo v neki sobi za steno določeno število nesnih zaobjev orožja in municije. Policija je bila obveščena in po prvi preiskavi je razvidno, da so bili zalogi v omenjenem skladišču že nekaj časa.«

Uradna poročila civilne policije obsegajo običajno, kadar gre za zelo majhna kriminalna dejanja, ali celo za običajne in vsebujejo vse bistvene podatke o dogodku. Uradno poročilo civilne policije o najdbi orožja pa je naravnost rekordno lakonično kratko in

da bi ona ukradla zlato zapustništvo. »Margareta pa je zavezo javila policiji in vložila tožbo. Nekaj blaga je Giulia sama vnila, drugo pa je našla policija na njenem stanovanju. Pri zaslišanju je Giulia priznala tatvino zapustništva, trila pa je, da ni ukradla žensk oblačil.«

Zda bo morala odsedeti vsa kazena. Giulia je od januarja do 5. aprila št. stanovanja pr. Margareta Miklavca por. Franosiv v Uli. G. Padovan 10. Toda nekoga dne je gospodinja opazila, da so ji izginile iz stanovanja nekatere stvari in je odpovedala stanovanje smljivi podnajemnici. Pa ni nič pomagalo. Giulia se je vrnila v stanovanje, seveda ko ni odnesla nekaj stvari. Gospodinja je javila policiji, da ji je Giulia odnesla zlato zapustništvo, 4 ženske obleke, kose blaga in razne druge stvari.

IZLETI

SPDT sporoča, da se nadaljuje tedensko planiško letovanje. Vse informacije na sedežu v Ul. Machiavelli 13, tel. 36-49. V 19. septembra izlet v Bolnico Franja.

Izlet na Mangart je preložen na 12. septembra. Vpisovanje samo do četrtega 2. septembra. Motoklub »Skeđenja« organizira dvodnevni izlet v Ljubljano in Celje za prošnja na Ostrožno dne 18. do 20. septembra. Vpisovanje samo do četrtega 2. septembra.

Motoklub »Mladost« poziva svoje člane, da se pripravijo za tekme, kaj jih organizira motoklub »Jadrana« - Opčine dne 12. septembra.

Motoklub »Jadrana Opčine« organizira 18. in 19. septembra ob priliki zbora štajerskih partizanov dvodnevni izlet v Ljubljano in Celje. Vpisovanje na sedežu do 10. septembra.

IV »Skupina Skamperle« od Sv. Ilije pripravi za člane in prijatelje društva dne 26. septembra izlet na Utko, Reko in v Opčino. Vpisovanje ob ponedeljku 30. t. m. dalje na stadionu »Prvi maj«, vsak dan med 20. in 21. ure, v nedeljo pa med 10. in 11. ure.

Potuje se s posebnim vlakom. - Cena za odrasle 1.250 lir, za dijake 1.100 lir, za otroke 700 lir.

POHITITE, KAJTI VPISOVANJE SE ZAKLJUČI V CETRETKO 9. SEPTEMBRA

Solska obvestila

VPISOVANJE ZA SOL. LETO 1954-55 IN IZPITI V JESENSKEM ROKU DRAVNE VISJE REALNE GIMNAZIJE

1. Na državni višji reálni gimnazij s slovenskim učnim jezikom, ki ima poleg naravnih predmetov tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom, se vrši vpisovanje za solsko leto 1954-55 od 10. do 12. ure v tajništvo zavoda v Uli. Lazareto veselje 9. II. nadstropje. Navodila glede vpisovanja so razvidna na zavodovi razglasni deski.

2. Začetek pismenih popravilnih izpizov razen zrelostnih - bo v ponedeljek 6. septembra točno ob 8. uri 30 min. Nastanek spored vseh popravilnih izpizov razviden na zavodovi razglasni deski.

3. Podrobna navodila glede izpizov in vpisovanja daje tajništvo zavoda vsak dan od 10. do 12. ure. Ravnateljstvo državnega industrijskega strokovnega tečaja na Opčinah s priključenim III. razredom javlja, da se bodo vršili popravni izpiti v jesenskem roku 1954 po sledečem redu: 1. II. tečajni izpit dne 6. septembra 1954 ob 8.30. I. in II. razred dne 6. septembra 1954 ob 8.30. Vpisovanje v I., II. in III. razred od 1. do 25. septembra 1954 vsak dan od 10. do 12. ure dopolnilno.

Razporedi in podrobna navodila so razvidna na solski oglašni deski. Vsa potrebna nadaljnja pojasnila se dobe na tajništvo solnice.

Razporedi in podrobna navodila so razvidna na solski oglašni deski. Vsa potrebna nadaljnja pojasnila se dobe na tajništvo solnice.

Razporedi in podrobna navodila so razvidna na solski oglašni deski. Vsa potrebna nadaljnja pojasnila se dobe na tajništvo solnice.

DANES, nedelja 29. avgusta
Obel. Jan. Kr., Zelidelo
Sonce vzhaja ob 5.21 in zahaja ob 18.50. Dolžina dneva 13.29. Luna vzhaja ob 6.26 in zahaja ob 18.51.
JUTRI, ponedeljek 30. avgusta
Roza, Bronislava

Pri upravi PRIMORSKEGA DNEVNIKA
T R S T
Ul. sv. Franciška 20/III
Tel. 37-333

lahko naročite JUGOSLOVANSKE in SLOVENSKE revije
združevanje literarne pravne pedagoške politične

Mali oglasi

MOTORNIA KOLESA po 53000
Itr, koleso po 8.000,-
Izobra motorjev na obročih
MARCON - Ulica Piete, 2

OPREMLJENO SOBO z
posteljnima oddam, Naston
upravni lista.

ISOMOTO, izredna prilika, vsaki pri OSTUNI MOTO,
Machiavelli, 28.

B.S.A. 500 in VESPA, obročih, ohranjena, tudi na obročih
OSTUNI MOTO - Machiavelli, 28

«UNION»
Svetovno znana zavodničarica od leta 1828 je v TRSTU, UL. VALDIRIVA 14, 1414, Prokurator RAVNIK

ADRIA-EXPRES

ADEX IZLETI

11. 12. in 13. septembra
tridnevni izlet v ZAGREB

11. in 12. septembra
enoipoldnevni izlet v OPATIJO-REKO
SEZANO
STORJE
SENOZECE
POSTOJNO

12. septembra izlet v SKOCJAN
DIVAC
LOKEV
Vpisovanje do 2. sept.

17. 18. 19. 20. septembra
izlet s parnikom v POREC
ROVINJ
PULO

18. in 19. septembra
izlet v NOVO GORICO
SOSKO DOLINO

18. in 19. septembra
enoipoldnevni izlet v OPATIJO-REKO

19. septembra izlet v TOMAJ-DUTOVLJE
Vpisovanje do 9. sept.
pri »Adria-Expresu«
Cicerone št. 4 - tel. 35-35

IZLETI - U.V.S.E.T.
Turiška - Tel. 35-35
Ul. F. Filzi 3 - Tel. 35-35

11. 12. in 13. septembra
izlet z avtopulmanom v ZAGREB
na zagrebški velebit

11. 12. in 13. septembra
izlet v LJUBLJANO
Vpisovanje do 3. sept.

12. septembra izlet v STORJE
SENOZECE
POSTOJNO
Vpisovanje do 2. sept.

19. septembra
endnevni izlet v REKO
OPATIJO
PODGRAD
MATERIJO
HERPELJE
Vpisovanje do 10. sept.

Kompleks garaža-stanovanje
z opremljeno delavnico. Teren skupno 1800 kv.m. Površina avtostrade na Opčinah. Proda se za gotovino ali cleparno. Pojavila pri upravi »Primorskega dnevnika«, Ulica Piete, 20.

Včeraj je v splošni bolnici po dolgi in mučeni boleznii dotrpela v svojem 40. letu starosti
Pavla Parovel por. Tofoletti
Pogreb nepozabne bo danes, 29. avgusta ob 11. uri iz mrtvašnice splošne bolnice na domače pokopališče v Boljunece.

Zalujoci: mož Alojz (Gigi), sin Srebrne, oče Anton, mati Marija, sestra Slava, Roza, Olga in Mirka, brat Zoran in ostalo sorodstvo.

Boljunece, 29. avgusta 1954.

PRIMORSKI DNEVNIK
DELO ZA GLASBENO VZGOJO NAŠE MLADINE IN KONCERTNEGA OBČINSTVA

Glasbena Matica v preteklem poslovnem in šolskem letu

Koncerti Glasbene Maticе so bili pripravljeni tako, da so nudili občinstvu pregled domače in tuje glasbene literature in da so mogli zadovoljiti širšo publiko in ljubitelje resne glasbe

Delovanje naše centralne glasbene ustanove je tudi v leto 1933-4 veliko prispevalo k razvoju slovenske glasbene dejavnosti v Trstu. Kulturno delo zaradi marsikaterih težav ni razvijalo polno normalno, se je vendar v pomembnem in poštenem delu. V letu 1933-4 je v okviru Maticine ustanove ter začrtal v obdobju zboru meseca junija, ki je bil namenjen za delo v poslovnem in šolskem letu.

Glasbene Maticе je v preteklem letu 134 koncertov, ki so pokazali našo glasbeno dejavnost na javni produkciji v Avditoriju, pa tudi v koncertnih drugih prostorih (kino dvorani, dvorana v U. L. R. Stevilni dijaki so nastopili v Nabrežini, v Ljubljani ter v raznih drugih mestih). V koncertih so sodelovali tudi pripravljeni za delo v poslovnem in šolskem letu.

Glasbene Maticе poseba v preteklem letu 134 koncertov, ki so pokazali našo glasbeno dejavnost na javni produkciji v Avditoriju, pa tudi v koncertnih drugih prostorih (kino dvorani, dvorana v U. L. R. Stevilni dijaki so nastopili v Nabrežini, v Ljubljani ter v raznih drugih mestih). V koncertih so sodelovali tudi pripravljeni za delo v poslovnem in šolskem letu.

Obzorje naše centralne glasbene ustanove je tudi v leto 1933-4 veliko prispevalo k razvoju slovenske glasbene dejavnosti v Trstu. Kulturno delo zaradi marsikaterih težav ni razvijalo polno normalno, se je vendar v pomembnem in poštenem delu. V letu 1933-4 je v okviru Maticine ustanove ter začrtal v obdobju zboru meseca junija, ki je bil namenjen za delo v poslovnem in šolskem letu.

Obzorje naše centralne glasbene ustanove je tudi v leto 1933-4 veliko prispevalo k razvoju slovenske glasbene dejavnosti v Trstu. Kulturno delo zaradi marsikaterih težav ni razvijalo polno normalno, se je vendar v pomembnem in poštenem delu. V letu 1933-4 je v okviru Maticine ustanove ter začrtal v obdobju zboru meseca junija, ki je bil namenjen za delo v poslovnem in šolskem letu.

Obzorje naše centralne glasbene ustanove je tudi v leto 1933-4 veliko prispevalo k razvoju slovenske glasbene dejavnosti v Trstu. Kulturno delo zaradi marsikaterih težav ni razvijalo polno normalno, se je vendar v pomembnem in poštenem delu. V letu 1933-4 je v okviru Maticine ustanove ter začrtal v obdobju zboru meseca junija, ki je bil namenjen za delo v poslovnem in šolskem letu.

Obzorje naše centralne glasbene ustanove je tudi v leto 1933-4 veliko prispevalo k razvoju slovenske glasbene dejavnosti v Trstu. Kulturno delo zaradi marsikaterih težav ni razvijalo polno normalno, se je vendar v pomembnem in poštenem delu. V letu 1933-4 je v okviru Maticine ustanove ter začrtal v obdobju zboru meseca junija, ki je bil namenjen za delo v poslovnem in šolskem letu.

Obzorje naše centralne glasbene ustanove je tudi v leto 1933-4 veliko prispevalo k razvoju slovenske glasbene dejavnosti v Trstu. Kulturno delo zaradi marsikaterih težav ni razvijalo polno normalno, se je vendar v pomembnem in poštenem delu. V letu 1933-4 je v okviru Maticine ustanove ter začrtal v obdobju zboru meseca junija, ki je bil namenjen za delo v poslovnem in šolskem letu.

Obzorje naše centralne glasbene ustanove je tudi v leto 1933-4 veliko prispevalo k razvoju slovenske glasbene dejavnosti v Trstu. Kulturno delo zaradi marsikaterih težav ni razvijalo polno normalno, se je vendar v pomembnem in poštenem delu. V letu 1933-4 je v okviru Maticine ustanove ter začrtal v obdobju zboru meseca junija, ki je bil namenjen za delo v poslovnem in šolskem letu.

Obzorje naše centralne glasbene ustanove je tudi v leto 1933-4 veliko prispevalo k razvoju slovenske glasbene dejavnosti v Trstu. Kulturno delo zaradi marsikaterih težav ni razvijalo polno normalno, se je vendar v pomembnem in poštenem delu. V letu 1933-4 je v okviru Maticine ustanove ter začrtal v obdobju zboru meseca junija, ki je bil namenjen za delo v poslovnem in šolskem letu.

Obzorje naše centralne glasbene ustanove je tudi v leto 1933-4 veliko prispevalo k razvoju slovenske glasbene dejavnosti v Trstu. Kulturno delo zaradi marsikaterih težav ni razvijalo polno normalno, se je vendar v pomembnem in poštenem delu. V letu 1933-4 je v okviru Maticine ustanove ter začrtal v obdobju zboru meseca junija, ki je bil namenjen za delo v poslovnem in šolskem letu.

Obzorje naše centralne glasbene ustanove je tudi v leto 1933-4 veliko prispevalo k razvoju slovenske glasbene dejavnosti v Trstu. Kulturno delo zaradi marsikaterih težav ni razvijalo polno normalno, se je vendar v pomembnem in poštenem delu. V letu 1933-4 je v okviru Maticine ustanove ter začrtal v obdobju zboru meseca junija, ki je bil namenjen za delo v poslovnem in šolskem letu.

Obzorje naše centralne glasbene ustanove je tudi v leto 1933-4 veliko prispevalo k razvoju slovenske glasbene dejavnosti v Trstu. Kulturno delo zaradi marsikaterih težav ni razvijalo polno normalno, se je vendar v pomembnem in poštenem delu. V letu 1933-4 je v okviru Maticine ustanove ter začrtal v obdobju zboru meseca junija, ki je bil namenjen za delo v poslovnem in šolskem letu.

"KOLO" IZ BEOGRADA NASTOPI TA TEDEN V AVDITORIJU

Kvalitetnih koncertnih predstavitev. Kot prvi bo daljšem predstavljen nastop pevski zbor Slovenske filharmonije iz Ljubljane, ki ga vodi Rado Simonič. Na tem koncertu se bo ta pevski ansambel predstavil z vrsto novo nastudiranih del. V okviru Glasbene Maticе je v pretekli sezoni predaval tržaški rojak prof. Vasilij Mirič o razvoju slovenske glasbe na Primorskem.

Upano, da bo tudi novo poslovnem in šolskem letu za Glasbena Matica in njeno Glasbeno šolo polno uspeha, kar bo v neizmerno korist splošnemu kulturnemu razvoju tržaških Slovencev.

OB NOVM LITERARNEM DELU SLOVENSKEGA TRŽAŠKEGA PISATELJA

Alojza Rebula DEVINSKI SHOLAR

Delo daleč presega svoj zgolj literarni pomen in je napisano tako, da se bo priljubilo zlasti mladini

Roman. Založile Literarne vaje. Risba na naslovi strani in ilustracije so dela Roberta Hlavca. Natisnila Zadruga tiskarjev z. o. z. Graphis.

Obzorje naše centralne glasbene ustanove je tudi v leto 1933-4 veliko prispevalo k razvoju slovenske glasbene dejavnosti v Trstu. Kulturno delo zaradi marsikaterih težav ni razvijalo polno normalno, se je vendar v pomembnem in poštenem delu. V letu 1933-4 je v okviru Maticine ustanove ter začrtal v obdobju zboru meseca junija, ki je bil namenjen za delo v poslovnem in šolskem letu.

Obzorje naše centralne glasbene ustanove je tudi v leto 1933-4 veliko prispevalo k razvoju slovenske glasbene dejavnosti v Trstu. Kulturno delo zaradi marsikaterih težav ni razvijalo polno normalno, se je vendar v pomembnem in poštenem delu. V letu 1933-4 je v okviru Maticine ustanove ter začrtal v obdobju zboru meseca junija, ki je bil namenjen za delo v poslovnem in šolskem letu.

Obzorje naše centralne glasbene ustanove je tudi v leto 1933-4 veliko prispevalo k razvoju slovenske glasbene dejavnosti v Trstu. Kulturno delo zaradi marsikaterih težav ni razvijalo polno normalno, se je vendar v pomembnem in poštenem delu. V letu 1933-4 je v okviru Maticine ustanove ter začrtal v obdobju zboru meseca junija, ki je bil namenjen za delo v poslovnem in šolskem letu.

Obzorje naše centralne glasbene ustanove je tudi v leto 1933-4 veliko prispevalo k razvoju slovenske glasbene dejavnosti v Trstu. Kulturno delo zaradi marsikaterih težav ni razvijalo polno normalno, se je vendar v pomembnem in poštenem delu. V letu 1933-4 je v okviru Maticine ustanove ter začrtal v obdobju zboru meseca junija, ki je bil namenjen za delo v poslovnem in šolskem letu.

Obzorje naše centralne glasbene ustanove je tudi v leto 1933-4 veliko prispevalo k razvoju slovenske glasbene dejavnosti v Trstu. Kulturno delo zaradi marsikaterih težav ni razvijalo polno normalno, se je vendar v pomembnem in poštenem delu. V letu 1933-4 je v okviru Maticine ustanove ter začrtal v obdobju zboru meseca junija, ki je bil namenjen za delo v poslovnem in šolskem letu.

Obzorje naše centralne glasbene ustanove je tudi v leto 1933-4 veliko prispevalo k razvoju slovenske glasbene dejavnosti v Trstu. Kulturno delo zaradi marsikaterih težav ni razvijalo polno normalno, se je vendar v pomembnem in poštenem delu. V letu 1933-4 je v okviru Maticine ustanove ter začrtal v obdobju zboru meseca junija, ki je bil namenjen za delo v poslovnem in šolskem letu.

Obzorje naše centralne glasbene ustanove je tudi v leto 1933-4 veliko prispevalo k razvoju slovenske glasbene dejavnosti v Trstu. Kulturno delo zaradi marsikaterih težav ni razvijalo polno normalno, se je vendar v pomembnem in poštenem delu. V letu 1933-4 je v okviru Maticine ustanove ter začrtal v obdobju zboru meseca junija, ki je bil namenjen za delo v poslovnem in šolskem letu.

Obzorje naše centralne glasbene ustanove je tudi v leto 1933-4 veliko prispevalo k razvoju slovenske glasbene dejavnosti v Trstu. Kulturno delo zaradi marsikaterih težav ni razvijalo polno normalno, se je vendar v pomembnem in poštenem delu. V letu 1933-4 je v okviru Maticine ustanove ter začrtal v obdobju zboru meseca junija, ki je bil namenjen za delo v poslovnem in šolskem letu.

Obzorje naše centralne glasbene ustanove je tudi v leto 1933-4 veliko prispevalo k razvoju slovenske glasbene dejavnosti v Trstu. Kulturno delo zaradi marsikaterih težav ni razvijalo polno normalno, se je vendar v pomembnem in poštenem delu. V letu 1933-4 je v okviru Maticine ustanove ter začrtal v obdobju zboru meseca junija, ki je bil namenjen za delo v poslovnem in šolskem letu.

Naš tedenski pregled

Te dni se bo verjetno odločila usoda evropske obrambne skupnosti. Če odločitev ne bo v zadnjem trenutku še enkrat odložena — kar se zdi mogoče — bo EOS pokopal parlament prav tiste dežele, kjer se je ta načrt rodil, seveda v drugačnih mednarodnih in notranjih pogojih. Debat o ratifikaciji pariške pogodbe v francoski narodni skučini pa utegne prinesiti še druga presenečenja. Na primer padec Mendès Franceove vlade, ki ji najbolj vneti zagovorniki EOS (in obenem tudi nasprotniki politike novega ministrskega predsednika na raznih drugih področjih) pridno kopije jame, ne brez ameriške pomoči. (Za ZDA bi imel morda padec Mendès Franceove vlade to prednost, da bi ponovno zaletel konec evropske vojske; zdj se, da so ZDA, samo da se ohrani ta načrt, pripravljene staviti vse na kocko).

Položaj je dejansko nepregleden in omogoča vsakršna presenečenja, tako da je v gladi v Washingtonu morda resljubše, da pade edina francoska vlada, ki ima kaj upanja na trajnost in na uspešno delo, pa čeprav bi jo nadomestili zopet ljudje, ki se sicer zavzemajo za EOS, ki pa so v zadnjih 28 mesecih rešitev tega uprašanja iz dneva v dan odlagali, ki so spravili EOS v hladnišnico, kot se izražajo duhoviti Parižani. Zdi se pa, da je marsikomu ljubše zavlačevanje kot konec.

O vzrokih krize evropske obrambne skupnosti smo obširno govorili v zadnjem pregledu; danes bi le glavne na kratko povzeli: spreminjajoči mednarodni položaj zaradi opuščanja svetovne napetosti, močnejše pojavljanje starih trenj med Francijo in Nemčijo, preokupa osnova za zgradbo evropske vojske. V Franciji sami je polemika o EOS ustvarila malone nevdružljive položaje; prav zadnji dnevi kažejo vso ostrino nasprotij, ki hromi francosko notranjo politiko in zastruplja ozračje, poleg tega pa grozi z razkolom v socialistični stranki. Spoznanje tega nevdružnega položaja je verjetno glavni razlog, da se je Mendès France odločil vzel preloček.

V tem položaju, ki ga psihološko obolevanje je poječena sojetzaka in kitajska mirovna ofenziva (spominimo se na lo potovanje liberalistične delegacije), se je sestala bruseljska konferenca in doživela neuspeh, ker so se njene udeleženci vse preveč držali starih formul, ali pa so bili tudi preveč vezani zaradi zunanjega pritiska. Če bo francoska narodna skupščina zdaj zavrnila ratifikacijo pariške pogodbe, bomo lahko samo formalno rekli, da je pokopala EOS. Dejansko jo je pokopala nerazumevanje, ki je prišlo na dan na bruseljski konferenci, pa tudi skrajno navedeno mnenje, da bo mogoče Franciji vsiliti ratifikacijo pogodbe, ki je niso hoteli tvegati njani zamisli brez pridrukov odane vlade v mednarodnih pogojih, ki so bili ratifikaciji mnogo bolj naklonjeni.

Toda pri nerazumevanju, ki je prišlo na dan v Bruslju — in katerega korenine je treba iskati nekoliko v okroletosti, večinoma pa nepopustljivosti Bonn, ki je, kot kaže, znal pridobiti za svoje stališče zdaj sprva omahujoči Washington (tudi po Mendès Franceovih predlogih bi EOS ostala EOS) — gre za več kot za neuspeh zamisli vojaške skupnosti šestih evropskih držav. Evropska obrambna skupnost ni nastala kot utešitev za zamisli evropskega združevanja, temveč se je kot najlažje sprejemljiva oblika nemške obožitve ustvila v ta okvir. Gre za obožitev Nemčije, s tem pa za nemško uprašanje povojne Evrope. Gre za odnose v Zahodni Evropi in med Zahodno in Vzhodno Evropo.

Tendence, ki so se pokazale takoj po bruseljskem neuspehu, so pokazale, da utegne voditi razkroj EOS na nevarna pota. Glasovi o nekaki kazenski izolaciji Francije, ki jim je nedolžno otroval Bonn, so tak pojav. Mnogim je padlo v oči, da je Adenauer nastopal v Bruslju skrajno samozavestno, skoraj arogantno, kot nekdo, ki nima od neuspeha ničesar izgubiti, lahko pa morda celo kaj pridobi: na mesto EOS je Bonn upal dobiti popolno suverenost in pravico do obožitve, ki bi jo pezala samo washingtonska volja — to pa bi bila kaj šibka vez. Toda suverenost bi lahko Zahodni Nemčiji podelili samo tri zahodne evropske veleilele skupno, torej s pristankom Francije. Izsiljevanje vsake drugačne rešitve bi dejansko izoliral Francijo, obenem pa bi jo, kot mnogi opozarjajo, nevarno približalo moskovski politiki.

Obenem se še vedno ni pomirljivo zariše nevarnosti na drugem koncu sveta, ob Formozu. Peking grozi z vojaško zasebo otoka, na katerem se pod zaščito ameriške mornarice našel zatohlel premagne in pregnani Cankajskel. Na drugi strani se v ZDA množijo glasovi — najglasnejši in najrazločnejši je bil v zadnjem času bišev veleposlanik v Moskvi Bullitt — da je vojna proti pekiški Kitajski neizbežna, da jo je treba začeti čimprej in da ni nevarnosti, da bi to sprožilo tretjo svetovno vojno. Ob istem času, ko v Washingtonu uradno zagotavljajo, da se bodo ameriške vojaške sile uprle vsaki agresiji na Formozo, pa ZDA dopuščajo in verjetno tudi podpirajo Cankajskove diverzantske izpade na kitajske kopno. Poleg tega se je oglasil ameriški veleposlanik v Novem Deliju s tezo, da bo morala Indija kot članica nevtralne komisije v Indokini evredirirati svoje stališče do Kitajske.

Pri vsem tem gre za razne manifestacije uprašanja neurejenih odnosov med Kitajsko in ZDA, ki ga bo treba v interesu miru prej ali slej rešiti.

Dr. VLADIMIR BARTOL
(Nadaljevanje sledi)

notranje napetosti in kdaj morda tudi prenapetosti, kar je lastno mnogim sodobnim avtorjem, na katerih tega ali onega je Pahorjev slog zlasti v avtorjevih pisateljskih početkih spominjal. Pri tem pa je Pahor do skrajnosti discipliniran pisatelj, ki z neko skrajno zagrizeno doslednostjo izvede svojo zamislo do konca.

V nasprotju s Pahorjem je Rebulov slog preprost in neiskan, njegovo pripovedovanje teče gladko in živahno, pri čemer se zdi, da je avtor bližji drobi, zlasti starejši slovenski prozi kot pa sodobnim tujim avtorjem. Pri tem pa Rebula vsaj pri dosedanjih večjih tekstih — iz izjemo pravkar izšla «Devinskega sholarja» o-maga sredi izvedbe ter se loteva, preden je tekst dovršil, nove snovi. Na kratko povedano: Pahor je kljub svojemu modernistično življenjskemu slogu in svojem naglenuju do analitičnega psihologiziranja skrajno discipliniran pisatelj, medtem ko kažejo pri Rebuli kljub njegovemu solidnemu realističnemu slogu njegovi začetki in nedokončani romani na nekakšno anarhično skokovitost njegovega pisateljskega ustroja.

Ce sem pri Rebuli govoril o njegovem širokopoteznem literarnem konceptu, potem moram priznati, da me je njegov novi roman o Devinskem sholarju prav toliko presenetil, kolikor me je žal tudi razočaral. Okvir Rebulovi zgodbi o Devinskem sholarju daje starodavni devinski grad in njegova okoliška kraška planota v srednjem veku, v dobi vitezov in graščakov, kri-

žarskih vojsk, tlačanov in ustoličenega zadnjega koroškega vojvode, grofa Majnarda, pri Gospe sveti. Devinski grad je komaj nekaj kilometrov oddaljen od Sempolaja, ki je Rebulov rojstni kraj. Stari devinski grad je danes v razvalinah, okrog njega se že od nekdaj plečejo starodavne legende, od katerih ena spominja deklice, ki jo je baje okrunil graščak vrgel raz steno v morje, o čemer naj bi še danes pričala skala, kateri čblika spominja na okamenelo žensko.

Novelji devinski grad je stopil v svetovno literaturo s Pilkejevimi «Devinskimi elegijami». Obala, ki je vsa od Barkovej preko Devina do Stivana slovenska, je s svojimi navpičnimi skalami in črni bori to, čemur bi se reklo — izrazito romantična. Ce pomislimo, da je pisatelj Alojz Rebula doma prav na tem prelepem, romantičnem in starodavnost dihaajočem kotičku slovenske zemlje, se ne bomo čudili, da ga je zamikalo, da vne-je v svoj širokopotezni literarni koncept tudi ta prelep obmoški pas z vso njegovo starodavno romantiko in legendarnostjo ter da poseže tudi po skopem zgodovinskem gradivu, kolikor ga je bilo v njegovem dosegu.

Alojz Rebula je nazval svojega «Devinskega sholarja» roman. Verjetno je mislil celo, da je napisal zgodovinski roman. Toda «Devinski sholar» ni roman, še manj zgodovinski roman, pa tudi ne zgodovinska povest, čeprav so nekatere okoliščine, ki nastopajo v zgodbi, zgodovinske. Tudi ne gre za obseg, ki je resda za roman nekoliko skromen (211

o «Davidadi» šele leta 1924. Tedaj je bila objavljena bibliografija redkih rokopisov, ki so se bili ohranili v italijanski biblioteki, in zabeležili. Med temi je bil zabeležen tudi rokopis Marka Marulića, ki se je bil ohranil v narodni biblioteki v Turinu. Tako se je prvič zvedelo za ta ep, toda nihče od jugoslovanskih strokovnjakov ni ničesar storil, da bi se rokopis proučil in objavil. Pred dvema letoma je italijanski znanstvenik Carlo

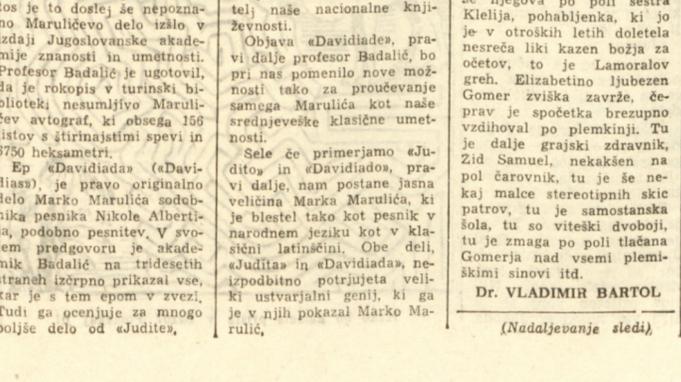
Dionizotti objavil študijo o «Marko Marulić» — prevajalec Danteja. Ob tej priliki je omenil tudi rokopis iz turinske biblioteki, in zabeležil, da se v njem nahaja na nekaj straneh preveden del «Božanske komedije», kakor tudi rokopis celotnega dela «Davidade», oba v latinščini. Tako je zvedel za rokopis tudi akademik Badalić, ki ga je potem v času svojega bivanja v Turinu proučil. Letos je to dostojno nepoznano Marulićevo delo izšlo v izdaji Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti. Profesor Badalić je ugotovil, da je rokopis v turinski biblioteki, nesumnjivo Marulićevo avtograf, ki obsega 156 listov s štirinajstimi spevi in 6750 heksametri.

Ep «Davidadi» («Davidito») je pravo originalno delo Marka Marulića, sodobnika pesnika Nikole Albertinca, podobno pesnitve. V svojem predgovoru je akademik Badalić na tridesetih straneh izrčno prikazal vse, kar je s tem epom v zvezi. Tudi ga ocenjuje za mnogo boljše delo od «Judite»,

«DAVIDIADA» - po štirih in pol stoletja najdeni ep Marka Marulića

Lanskoletno znanstveno potovanje jugoslovanske akademike Dr. Josipa Badalića po Italiji je bilo zelo koristno. Priznani znanstvenik se je vrnil v domovino s precejšnjimi uspehi. Med temi je našel dvoma največji, da je našel in proučil redki in doslej še neobjavljen rokopis prevega jugoslovanskega pesnika umetniških epov, začetnika jugoslovanske umetniške književnosti — Marka Marulića.

Za njegovim epom «Davidadi», ki ga je spesnil v latinščini, so razni literarni zgodovinarji stikali nad štiri in pol stoletja. O tem epu so njegovi sodobniki pesnili epigrame, zanj pa se je vedelo tudi iz Marulićeve zapuščine. Od časa do časa so se obnavljala iskanja te pesnitve, toda šele konec prejšnjega stoletja se je našel v arhivu družine Albertinca njegov prvi spev. Raziskovanja so potekala naprej, da bi se prišlo na sled še ostalih trinajstih spevov, kot je bilo to razvidno iz Marulićevih beležek in drugih sodobnih zapisovov. Nekaj več se je izvedelo

DOBRICA ČISIČ BEG

Odlomek iz romana «Daleč je sonce»

Drugi dan po Jovanovem prihodu v zapor so v prvem sormaku spustili zapornike na spretno po malem dvorišču okrajne jetišnice. Ko je prišel iz hodnika, je Jovan na stopnicah pomislil: «No, zdaj pa zbogom smrdljivi kurkuli! Živega me ne boš več videl!» Stopil je na poslednjo stopnico, zajel polne prsti hladnega januarskega zraka, nekajkrat vdihnil kakor pijan in se zagledal v oblake, ki se je kot rdeča ob roboh ogrela dekliška rutica zataknila s spodnjim koncem na hodočo žico, ki je bila razpetja po zidu dvorišča jetišnice. Zrak in vznemirjenost, ko se je bil odločil za beg, sta mu viliha moči in željo, da bi se od tod s stopnic zagnal naravnost na zid, se z eno roko prijel za žico in se prekobil na drugo stran.

Stopil je s stopnic in se začel sprehat po dvorišču; razmišljal je, ali je četa prešla čez Moravo in kje je sedaj. Vsi ga bodo zmerjali. Parle ga bo kritiziral, najbolj pa se bo jezil Vuk, toda naj! Naj ga vsi zmerjajo. Kaj bi bilo po vsem tem lepšega od tega, da ga zmerjajo njegovi tovariši. Ko se bodo pomislili, jim bo poročil pripovedoval in vmes pritaknil še kakšno podrobnost, kako je v vlogi četnika vse po vrsti vlekkel za nos. Kako pa so ga niti Zaspas in bi vstopil v milico. Tista dva mlinarja pa sta bila brzokona kakor zadržana dračevca, pa mu nista ničesar povedala. Vse bo lepo izpeljal!

Okrog njega so se ruvali in kepali zaporniki. Tako! Je treba pobegniti! Načelnik lahko dobi vsak hip sporočilo, da ni četniški kurir, potem pa... Tako! Pobegniti! Čimprej Jovan je nenadoma zgrabil strah, da bo vsak hip prišlo na njem sporočilo. Zandar, ki ga bo odpeljal k načelniku na zaslišanje — bi že moral biti tu!

Stopil je hitreje po dvorišču, opazoval zid in iskal mesto kjer bi lahko splezal navzgor. Zid je bil visok in v visoki se imel česa oprijemati. Pri vstopu v jetišnico je stal nedevček z belgijsko puško. Jovan je razmišljal: naj plane nanj, ga z nožem sune v želodec, mu vrame puško, ga ubije in pobegne. Toda nedevček je bil močan in velik človek. Ne bi ga bilo lahko podreti. Niti zaleteti se ni mogel vanj; zgrabil bi puško, in konec Jovan se mu je približal in poskušal napesti pogovor:

«Nocoj bosta miš in mačka skupaj spali... Pošastno mraz je!»

Strážar ga je samo pogledal, obrnil glavo in stopil nekaj korakov naprej in njemu žal Jovan mu je prišel bliže. «Stran!» je strogo dejal strážar. Jovan se je odmaknil, bal se je, da beg ne bi uspel. Sedaj je vse zavozeno. S svojim neumnim ravnanjem je vzbudil strážarjev sum, da ga ne bo več spustil iz oči. Tepec! Sam je kriv. V glavi se mu je kar kadilo vsakovrstnih misli. Mora pobegniti! Samo kako? Vhodna vrata so zaprti. Zidar ni mogel preskočiti. Strážar se vede po vojaško. Zmračilo se bo, zaporniki lahko vsak hip pokliče noter. Cas naglo beži. Na stopnicah se je pojavil upravnik zapora z vrčem z vodo v rokah. Jovan je pohitel k njemu, da mu morda pošlje po vodo. Že je hotel reči: «Jaz grem!» Zelo strogi komandirjev pogled ga je zadržal na mestu. Zandar je poklical druga dva zapornika, med njima tudi starca iz Jovanove celice, jima dal dve in ukazal, naj prineseta vodo.

«Pred zandari nikoli ne kaže delavnosti!» je zamrmral starca, ko je šel mimo Jovana.

Tudi ta ve. Vsi vedo, da boče zbežati. Kako otro se vede, kaj mu je. Ko je videl, kako odklepa strážar vrata, da bo onadva spustil po vodo, mu je šinilo skozi glavo: «Zdaj! Zaporniki z vrčem sta se odpravila ven, strážar pa je ostal med odprtimi vrati, s hrbotom obrnjen proti Jovanu in z očmi spremljal zapornika, ki sta pri studencu blizu zapora natakala vodo. Jovan je bil pripravljen, da je prišel pravi trenutek. Srce je vztrepetavalo v prsih kakor ptica v kletki. Nenadoma mu je nekaj zakrčalo nad glavo: «Naprej!», skočil je, se zaletel in se z vso silo zagnal zandarju v hrbet. Zandar se je zamajal in z obrazom treščil na podedenelnik pločnik. Jovan ga je preskočil in se spustil v beg po ulici.

«Ne teči naravnost! Čikek teči čikek!» je kričal starca za njim.

Jovan mu je hotel nekaj odvrtni, a mu je zmanjkalo glasu; skakal je zdaj na levo, zdaj na desno in dirjal po ulici.

Preteklet je že več kakor sto metrov, ko se je osupil in potlečen strážar ovedel, zaklica na pomoč in na slepa ustrelil za njim. Ulica je bila prazna. Preteklet je dve sto, tri sto metrov pod krog-lami iz treh pušk strážarjev iz zapora, nato pa zavil skozi neka ograjna vrata, jih poudrtil, stekel skozi vrt in se znašel na pu.

Pojle je bilo ravno in go- lo. V daljavi je črnela dolga vrsta drevec, ki se je izgubljala proti Moravi. Jovan je pomislil, da je tam naj- brž gozdiček, pa je zdiral v tisto smer. Drselo mu je po

poledenlem snegu, tu pa tam je do kolen zabredel v celo, padel, se naglo dvigal in tekel dalje. Svinčenke so začele frkati nad njim, visoko so zvižgale in pikale po snegu okrog njega. Kmalu je za njim dohbnal tudi holandski mitraljez. Vsako toliko se je Jovan obrnil: v daljavi so se pokazali preganjanci. Po ognju se mu je zdelo, da jih ne more biti več kakor deset. Ni se jih bal. Kot jelen je dirjal čez njive, vesel, da se je rešil. Hladen zrak ga je dušil, grlo mu je postajalo suho, od napora so ga bolela senca. Zdelo se mu je, da mora dospeti samo do drevoja, pa bo iz nevarnosti; zato je naprezal vse sile in čedajle hitreje drvel.

Ko je prispel do drevoja, je zagledal globok potok z bregovima, poraslima s trnjem, bresti in akacijami. Stekel je navzgor po potoku, toda breg je bil povsod strm in globok. Preganjanci so se bližali. Jovan je tekel gor in dol. Vsak hip mu bo zmanjkalo moči. Nevarnost je čutil že čisto blizu, pa se je vrgel v trnje in se zavrnil po bregu prav do potoka. Preskočil ga je in se skušal po drugem bregu povzpeti navzgor, toda poledenelnik sneg je bil drsan in po nekaj občutnih poskusih je zletel nazaj na tla. Zandarji niso več streljali; slisati je bilo njihove glasove. Jovan je tekel vzdolž ob zaledenelnem potoku, ki je ponekod izviral v sneg kotanje in se včasih do kolen pogrezal v vodo. Čeda- je manj moči je bilo v njem. Še vedno je tekel, toda po- časneje; samahal je in padal. Zandarji so prispeli do brega. Jovan je jasno zaslišal:

«Tu je njegova sled! Toda se je spustil!»

Stekel je dalje, toda sedaj po vodi, ker je bil potok tukaj nezamrznjen. V potoku je bilo bolj temačno kakor na polju. Spotaknil se je ob kamen in padel v vodo. Imel je samo še toliko moči, da se je zavlekel v globoko votlino pod parobkom. Potegnil je vanjo naspred nože, potem pa se ves spraval vanjo, samo glava mu je ostala zunaj. Roke je zaril v sneg prav do vode ter podpiral prednji del telesa in gledal, ki je postajala čeda- je težja od utrujenosti in mu je v omotici ležal navzdol.

«Tu je! Niti hudič ga ne bi zdej rešil!» je prav nad njim vzkliknil zandar na bregu.

«Tamle je sled! Okoli!»

«Spusti se v potoku!»

«Ti potji na drugi breg!»

Zandarji so kričali okrog njega.

Jovan je napel vse sile, da bi se izkopal in znova bežal, a so mu roke in telo odpo- vedale. «Kaj? Ne morem... Ne morem. Mar... končano.» je bila edina zavestna misel, toda preveč okorna in rav- nodušna ob onemoglem občutku da je storil vse...

Najprej je zaslišal korake zandarja, ki je šel po njegovi sledi, nato pa ga je tudi zagledal, kako previdno gazi s puško na strel.

«Tukaj se sled izgublja...» je vzkliknil zandar, ki je brodil ob potoku.

«Bojle pogledi! Se naprej stopi!» so mu rekli z brega.

In zandar je šel v razdalji dveh treh korakov mimo nje- ga. Jovan je krčevito stiskal polzeče testo mokrega snega. Zandar je odšel ob potoku in

je in odmaknil, dokler so nad breznovim žrelom zandarji streljali, grozili in psovali. On pa je letel, prepričan da je rešen, ter se ljubovalno in srečno smehljaj. Ne, on ni bil nikdar ujet. Zandar, za- por, streljanje za hrbotom, vse to so bile sanje... Potoka ni. Vse to so samo sanje.

Nato pa je zašumelo; mrak okrog njega je šumel sprva tiho, nato pa glasneje in glas- neje. Slisati so se glasovi... Mrak je strašno šumel in nekaj kričal, a nenadoma je iz vsega tega začul razločen in strašen glas:

«Pridi ven! Kaj čakaš?»

Upri je oči; prst na peteli- nu se je stiskal in petelin je škrtnil. Strela ni slisal.

«Ko je prišel k sebi in dvignil glavo, mu je bilo gro- zotno mraz; po vsem telesa je jezelet; okrog njega je bilo tiho.

«Ziv sem... Ziv sem!» je Jo- van sepnil.

Krčevito je stisnil sneg, ki ga je držal v pesteh, in po- novil:

«Da! Saj sem živ!»

«Proletarci držijo skupaj in sede na tleh. Ohrid od obali»

TRŽAŠKI MLADINCI NA OBISKU PO MAKEDONIJI

Makedonska gostoljubnost je brez primere

Skopje, cerkev sv. Spasa, džamija - dolga je vrsta zanimivosti; pa makedonske pesmi otožne in vesele, podobne slovenskim in vse neprecenljivo lepe; jezero Mavrovo so tri leta gradile mladinske brigade, pa to je šele začetek celega sistema električnih central

Kar nepričakovano nas je povabila mladina narodne republike Makedonije na: jo občemno. Rade volje smo se odpravili na pot. Ni nas niti toliko strahila dolga voznja v Skopje. Sedemindvajsetega julija smo odpo- tovali iz Trsta in se en dan ustavili v Ljubljani.

V grobih obrisih smo se seznanili z načrtom. Popoldne smo se nekoli- ko razgovarjali v prijateljskem vzdušju na Bellevueju v Ljubljani in se orientira- li po mestu. Iskali smo sta-

«Proletarci držijo skupaj in sede na tleh. Ohrid od obali»

TRŽAŠKI MLADINCI NA OBISKU PO MAKEDONIJI

Makedonska gostoljubnost je brez primere

Skopje, cerkev sv. Spasa, džamija - dolga je vrsta zanimivosti; pa makedonske pesmi otožne in vesele, podobne slovenskim in vse neprecenljivo lepe; jezero Mavrovo so tri leta gradile mladinske brigade, pa to je šele začetek celega sistema električnih central

Ugasila sem luči in za- spala.

V Vinkovcih pa sem se zbudila, prižgala lučko nad glavno, pogledala na uro, kakor si lahko mislite! Na peronu je nekdo kričal: «Uro- vine! Borba! Politika! Te- daj zagledam na oknu mo- ža v klubcu s širokimi kraji, s črnimi, dolgimi brki! Hop! Takoj sem se pokrila do vratul To je pa nesramno! Kako je mogel priti v moj kupalet! Zvečer so mi fantje nagajali, pa sem ga zaprla. Da, veliko si upa- lo! Ugasim lučko, Na! Imaš! Sedem! Pomencam si oči in ponovno gledam! Mož se ni zganil! Niti z očesom ni tre- nil. Kam sem zašla! Ze sem mislila vstati in iti k fan- tom. Tedaj pa zaslišim, da je vlak odpejal iz Vinkov- cev...»

Mož je bil v sosednjem vagonu na oknu!

Odleglo mi je...

Skusala sem zaspati, a ti- sti brkoni mi je še vedno stal na oknu pred očmi!

Danilo se je! Kamor je oko seglo na desni strzni ti- ra je bilo vse posajeno s koruzo. Človek se lahko tam skrije čeprav je dva me- tra visok.

V Beogradu smo zagledali smorje, vsaj tisti, ki smo prvič bili v Beogradu; tako široka je Svga, ko se izliva v Donavo. Presenetilo me je vrveč na postaji. Ljudje, ki tekajo sem in tja s kovički; postrežek, ki trobi in si uti- ra pot med množico. Pi- san svet je tam. Kaka je tržaška postaja?! mi je šinilo v glavo.

Po celodnevni vožnji smo dospeli v Skopje.

Pričakovali so nas mladi- nici in se nam prav pri- znanje predstavili. Ko so nas spremili do sob v «Bristo- lusa in ko smo se malo o- svezili, smo se odpravili na korzo.

Ulica je kar precej širo- ka, a se ne moreš pristo- sprehat. Ljudi je toliko, da moraš lepo v vrsti sto- pati za ostalimi.

Skopje sem si predstavl- jala precej slabše kot je. Glavno ulico razsvetljuje na- netska razsvetljava prav ta-

ko tudi večje napisje. Pre- senetilo me je.

S tovariši smo bili doma- či, kot če bi se od zdavnaj poznali, čeprav smo se sre- čali prvič šele pred uro. V njihovem vedenju ni preti- ranosti ne prisiljenosti. Slo- venci smo na dobrem glas- zaradi gostoljubnosti. Mako- donci pa nimajo primere. Brž smo se klicali po ime- nu. Po večerji v hotelu «Makedonija» smo si še ne- koliko ogledali mesto in si- cer Dušanov most iz kam- na, ki so ga že Turki zgra- dili.

Poleg tega ima mesto še železobetonski most in ne- kaj lesenih čez reko Vardar. Prvič sem videla, da so za mestni promet v rabi dvo- nadstropni avtobusi. Naba- vilu so jih v Londonu.

Kaj naj povem o parku? Raznobarvne tuji razsvetl- jajo vsako mizo. Vsak več- er je v restavraciji godba in petje. Tržadani smo po- zabili, da sedimo v družbi, kajti petje makedonskih pe- smi nas je prevzelo, čeprav nismo dobro razumeli vse- bine, pač pa smo dojeeli pu- men pesmi, ki smo ga ču- tali že z obraza pevcev. Po- sebno v spominu mi je od- ličen harmonikar in pevec.

Gostitelji so nam poka- zali gledališče, kjer imajo vrtilni oder.

V petek smo si ogledali cerkev sv. Spasa, kjer so ne- precenljivo lesorezi. Zadnjo steno, kjer je oltar, krasijo lesorezi. Lesorez je eno- nadstropen; stebri so izrezlja- ni iz enega samega debla. Skoraj neverjetno se zdi, da ga je napravila človeška ro- ka. To svetovno znano delo je mojstrstvo dveh bratov in očeta, ki so ga delali 12 let. Lesorez je iz 18. sto- letja. Marsikatera izmed za- hodnih držav bi ga rada kupila, a je neprecenljivo. Na dvorišču smo videli grob makedonskega revolucionar- ja Goče Delčeva, ki je padel 1. 1903.

Obiskali smo zgodovinski muzej, kjer je bila včasih vojašnica. Muzej je nov, skromen, vendar pa nudi obiskovalcu dober pogled na zgodovino makedonskega na- roda. Videli smo dokumen- te o prvi makedonski re-

publiki, ki je obstajala le dvanajst dni leta 1903. Njen predsednik je bil Nikola Ka- rev. Republika se je ime- novala krusevska po Kruse- vu, kjer je bila ustanov- ljena.

Zanimale so nas džamije, to so muslimanske cerkve. Starca z dolgo, sivo brado, k se je pogovarjal pred džamijo z nekaterimi tujci, smo naprosili, da bi nam dovoljo ogledati in notranost. Rade volje nam je odprl. Pred vrati si je sezul čev- lje; enako smo morali storiti tudi mi.

V džamiji ni stolov ne oltarja. Po tleh je velika dragocena preproga, v sre- dini zadnje stene sta dva zložljiva stolčka. Na enem je koran, muslimansko sve- to pismo. Malo na desno je pa priznica, od kodar čita hodža koran. V musliman- ski cerkvi je tudi kor, kjer pa ne pojejo, ampak čita- jo. Po kosilu smo se peljali kopat se v Saraj. Tu je športni center Skopja. Kra- sen bazen s skakalnico, gri- ščem, teraso vabi vsakogar. Takoj v začetku parka je restavracija s hotelom v prijazni senci topolov. Tek- movali smo v najrazličnej- ših igrah; zvečer pa smo pisali na terasi. Veselja ni manjkalo! Višek smeha pa je bilo, ko so mi skrili san- dale in sem morala bosa pisati polko!

Petje nas je spremljalo povsod; najprej smo zapeli nekaj slovenskih, nato so pa Makedonci zapeli nekaj makedonskih. Vzdušje je bi- lo prijetno.

Naslednjega dne smo si ogledali razstavni prostor skopjskega sejma, ki je bil v stavbi učiteljskega. Na sejmu so sodelovale vse re- publike Jugoslavije.

Drugi so obiskali ansam- bel makedonskih narodnih plesov in kmalu so fantje pozabili na glave, potem ko so pustili oči pri krasnih Makedonkah. Če me spomin- ne vara, je bil nekdo be- sen, ker je zamudil izredno priložit!

Popoldne smo se obekli prav po turistično, se usedli v dva jeepa in obdrželi proti Tetovu na krožno poto- vanje po Makedoniji. I. M. (Nadaljevanje in konec prihodnje nedelje)

Tržaški mladinci in mladinci iz Skoplja pred spomenikom aktivistov

Pravljice, pesmice in uganke za naše najmlajše

Deklica po imenu Jagoda

Zivela je deklica ime- novana Jagoda. Bila je hčerka tako ubogih star- šev, da niso imeli doma ne jabolk ne hrusk, ne češenj ne češpelj. Ko je Jagoda stopala mimo bo- gato obloženega drevia, si je mislila:

«Kako silno bi bila ve- sela, če bi le nekoliko tega sadja bilo mojemu!»

Njena želja ni bila prav nič pretirana, čudna: v tistem kraju je pa bilo toliko sadja, da ga sploh niso mogli vsega prodati. S preostlim so celo kr- mlili živino, a vseeno ga je še nič koliko segnilo pod drevjem.

Prebivalci onega kraja pa so bili tako trdosr- ni, da se niso usmili re- nja. Privoščili mu niso niti sadeža. Rekl so:

«Če ima denar, naj si ga kupi; če ga nima, pa naj sadja ne je!»

Jagoda je hodila mimo sadežev, ki so gnili pod drevjem. Hodila je in se čudila ljudem: je kako morejo biti tako trdosr- ni, prav res brez srca. Njeno drobno dobro srče- ce ni moglo tega doume- ti. Če bi ona, Jagoda, ime-

la sadje, bi ga darovala drugim, posebno še starim in otrokom. In bila bi tega vesela, ker dobra dejanja prinašajo mir in zadovoljstvo tistim, ki jih napravijo.

Večkrat si je mislila:

«Da bi imela le eno sa- mo sadno drevo, kako bi se čutila srečno!»

Cesto je zahajala na gmajno, kjer je stikala za lesniki, da si je vsaj z njimi nekako tešla sil- no željo po sadju. Lepe- ga dne pa je srečala na gmajni gospo, tako lepo, ki se ji je nasmehnila ter ji rekla le:

«Jagoda!»

Deklica se je začudila, odkod neki jo pozna, ko je pa ona ni še nikoli vi- dela.

Gospa je prišla Jago- do za roko ter jo peljala po trati. Deklica se je ču- tila tako srečno, presreč- no, nekam silno lahko.

Stopili sta skozi grmov- je do male jase. Tu se je gospa ustavila. Pred njim so se pojavili lepi, drobni drešči sadež. Nj- hov prijeten vonj se je širil vse naokrog. Jagoda

je začudeno pogledala gospo. Ta se ji je nas- mehnila ter rekla:

«Jagoda, ti sadeži so zrasli predvsem zato, da bi pokusi jih, da boš videla, kako so slastni.»

Jagoda je pokusila dro- ben sadež. O, kako je bil okusen, dober! Pa še in še jih je nosila v usta.

Nato jih je nabrala kar polno pešico ter jih je, iskričih se oči, ponudila lepi gospi. Ta pa ji je smehljajoč rekla:

«Kar ti jih pojel, le ne- si jih v usteca!»

Po Jagodinem obrazu je bil razlit blažen nas- meh: tako okusnega sa- deža res še nikdar prej ni jedla. Hotela je vpra- šati gospo, kako neki, da ni nikdar naitela na to drobno, okusno sadje, a ta jo je prehitela, rekoč:

«Jagoda, ta sadež je zrasel zato in za one, ki bodo zasli med grmovje, v laze.»

Se enkrat se ji je gos- pa nasmehnila ter izgi- nila kot sen. Jagoda je razgrinjala grmovje, da bi jo vsaj še enkrat ugleda- la, a o lepi gospi ni bilo več niti sledu. Po neuspe- snem iskanju izginele gos- pe je deklica nabrala lep šopek rastlinic prepelnih sladkih sadežev. Nesla ga je bolni deklici, ki že me- sece in mesece ni mogla več iz hise. Ta se jih je silno razveselila. Ko pa jih je okusila, je rekla:

«Jagoda, ti sadeži so pa res nekam tako dobri kot ti sama!»

Naslednje jutro je dek- lica odšla spet v laze, a z seboj je nesla kanglico; ko se je vrnila, je bila ta prepelna drobnih rdečih sadežev. Darovala jih je bolni deklici, darovala jih je revnemu starčku. Pa še in še jih je nabrala ter darovala tudi drugim. Vsi so se čudili, kje da rastejo, ko pa oni sami niso prav nič vedeli za- nje. Tudi otroci brezreč- než so prosili Jagoda, naj jim da okusiti male, rde- če sadeže. Deklica jih je peljala kar v laze ter jim pokazala kraj, kjer si jih lahko naberejo. Ti, vsi srečni, so se jih nazobali ter jih nesli še starem

Kako bo kamela prišla v oazo? Pomagaj ji!

IMPEXPORT
TRST, UL. C. BATTISTI 23-L
Tel. 44-208. Teleg. IMPEXPORT-TRISTE

UVAŽA: IZVAŽA
Vsakovrstni les, tekstil, kolonialno blago in vsa gradbeni material, nove vrste strojev

SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA VSAKOVRSNE KOMPENZACIJE

LONGER

Sestavljena iz najboljšega materiala. Izdelana po najnovejših tehniških odložitvah. Izbrana eleganca modelov. Cene ugodne. Popolno jamstvo sta 5 let.

Zahtevajte jame pri svojem urejalcu!

La Clessidra

Prodaja ur in pribora na daljavo. Trst - Ul. Battisti, 14 - Tel. 44-208

ZASTOPSTVO UR: «Longer» d.o.o. (Morici, «Lancio», «Lanciano», «Lanciano»)

RADIO SOS TELEVISIONIJA

ELEKTR. APARATI ZA GOSPODINSTVO, MONTIRANJE TELEVIZIJSKIH ANTEN IN SKIH RADIJSKIH APARATOV TER VSA

RADIJSKI APARATI

MARELLI UNDA

SIEMENS PHONOLA

TELEVIZIJSKI APARATI

MARELLI UNDA

ELEKTR. GOSP. APARATI

HOOPER HOOPER

HLADILNI APARATI

SIBIR SIBIR

RADIO SOS

OPCINE - UL. MONTE RE ST. 4 - TRST

Prodaja na obroke. Telefon: trgovina 21-153

Vloga gnojenja v boju z vremenom

Kaj so dokazali razni poskusi - Važnost gnoja in apna

Kakršno koli je vreme, je izven območja človeške volje in vpliva. Vremena človek ne more uravnati. Lahko pa bolj ali manj uspešno uravnava zemljo na kar najbolj smotno izkoriščanje padavin in toplote. Razen z obdelovanjem proti preobilici vode, z naravno ali umetno drenažo in nastpi proti poplavam more človek v boju z neugodnimi vremenskimi vplivi uporabljati tudi gnoj in gnojila, ko umetno namakanje ni povsod mogoče.

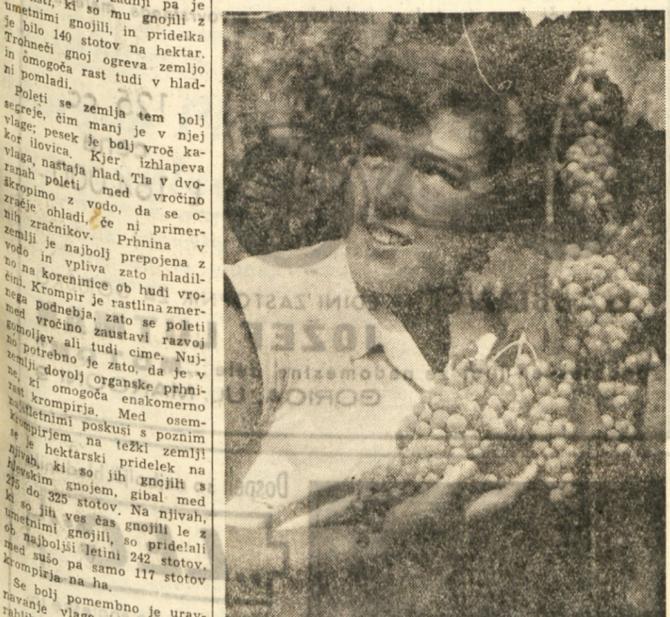
Gnoj uravnava vlago in toploto v zemlji

Zivini nastiljamo ne le zato, da ima mehkejšo ležišče, marveč predvsem zaradi tega, da nastilj popije vlago blata in kolikor največ skalnice. Organska snov nastila postaja ob prženju v zemlji še bolj luknjačava in tako sposobna obdržati še več vode. Na poskusi kmetijski postaji v Južni Karolini (v Ameriki) so ugotovili, da je mogoče z gnojem obdržati okrog 16 milijard galoнов (galon drži približno 4,5 litra) vode v zemlji na leto. Ker se prhnina pri tem razkaja ekološko — neko mehko lepljivo — povezuje najdrobnejši prah prsti v debelejša drobca in enotno gnoto, odporno proti spiranju in odplavljanju ter vetru. Ameriški strokovnjak računa, da je tako mogoče v njihovi pokrajini zadržati okrog šest milijonov ton prsti in pri tem opozarja, da je treba v naravi več stoletij, da nastane za palec debela plast prsti. Koloidna povezava drobcev zemlje je močno odporna proti suši, izhlapeva voda le počasi, tem bolj jo pa vsrkava, če se je osušila.

Premalo suha detelja ali seno zagori s plamenom, tako se segreje (zaradi delovanja bakterij — op. ur.), za pol noč, ko je bila temperatura do 20°C, se ugotovilo, da je bila v slannatem gnojem uporabljajo vrtnarji za stople iz trasa se spaja z organsko prhnino gnoja in zaradi tega nastane toplota. Toda ne uniči zrna koristna toplota. Zgodovinski krompir pridelovalci, zato ga je treba zgorati. V Angliji so s poskusi v sedemdesetih letih ugotovili, da je bil zgodnji krompir v težki zemlji po 720 stotih gnoja prvi za prodajo, ko je pridelal znašal (brez drobiža), zadnji pa je bil tisti, ki so mu gnojili z je bilo 140 stotov na hektar. Trohneči gnoj ogreva zemljo in omogoča rast tudi v hladnih pomladih.

Poleti se zemlja tem bolj segreje, čim manj je v njej kor lovice. Kjer izhlapeva rahla poletja, Tla v dvoškatno zrak, med vročino zračne ohladi, če ni primerne zemlji je najbolj prhnina v vodi in vpliva zato hladilnim. Krompir je rastlina zmernega podnebnja, zato se poletni gnojiljev ali tudi cime. Nujno je potrebno je zato, da je v ne, ki omogoča enakomerno razporeditev s poznim gnojem na težki zemlji. Na hektarski pridelki na hlevskem gnojem, gibal med 25 do 325 stotov. Na njivah, ki so jih ves čas gnojili le z ob najboljši letini 242 stotov, med sušo pa samo 117 stotov krompirja na ha.

GROZDJE, GROZDJE...

Med vsemi sadeži, kar jih imamo, ima grozdje v zoku raztopljenih največ za zdravje človeka potrebnih snovi. V grozdnem soku so raztopljene važne rudninske snovi, kakor so natrij, apno, železo, kalijeve soli itd. Grozdje ima sadno kislino, ki daje prijeten in osvežujoč okus. In najvažnejši je sadni sladkor, ki ga ima grozdje med vsemi sadeži največ. Sadni sladkor je kajpada vse nekaj drugega, kakor sladkor, ki je bil v tovarni predelan in oropan vseh važnih snovi.

Grozdje pa je treba tudi pravilno jesti. Za dojenčke in tiste, ki imajo občutljive prebavne organe je treba odstraniti kosce in lupino. Grozdje je treba uživati kar se da sveže. Položite za prež za nekaj časa v čisto vodo, da boste z jagod odstranili ostanke modre galice in prahu. Ki se je nabral na poti iz vinograda do vas. Kožico jagod je treba dobro zgristiti. Jejte zraven dober črn kruh. Kakor po drugem sadju tudi grozdju ne smete piti vode, ker bi vam lahko povzročila drisko. Privoščite vsvega

zbira v semenju, pospešuje zoritev. To je velikega pomena za ozimino v krajih, kjer zgodaj poleti nastopi suša. Manj zaželeno pa je pri jarnih, ki imajo prekratko slamo. Gomolji in koreni so del korenčja, zato je pomembno, da dosežemo velik pridelok, gnojenje s fosforom. Poskusi kažejo, da krompir dobi na leto in na hektar po 60 kg dušika, 157 fosforne kisline in 157 kg kalija.

Kalijeva gnojila. — Kalij nekoliko nadomešča sijaj sonca, Angleška kmetijska postaja v Rothamsteadu to dokazuje takole: Ob sušni pomladi in hladnem, meglenem poletju, ko je bilo le 519 ur sonca v mesecih julij-oktober leta 1922, so krompirju pognojili le z dušičnimi in fosfatnimi gnojili ter so pridelali samo 62 stotov krompirja na ha. Na parceli, kjer pa so gnojili tudi s kalijevim sulfatom, pa je bilo 208 stotov hektarskega pridelka. Prav tako dosežemo uspeh s hlevskim gnojem, ki dobro oskrbuje in vsebuje precej kalija. Na angleški kmetijski postaji so dosegli z gnojenjem s hlevskim gnojem 226 stotov hektarskega pridelka. Leta 1923, ko je bilo 708 ur sonca med rastno dobo, pa je prav tako gnojen krompir dal 243 stotov krompirja ali 259 ali 306 stotov glade na uporabo vrst umetnih gnojil in gnoja.

Anton Pevc
MEHANIZACIJA KMETIJSTVA POSPEŠUJE PRIDOBIVANJE MLEKA
Lani je pridobivanje mleka v Zahodni Nemčiji naraslo za 900 milijonov litrov. Med drugimi razlogi, ki so omogočili tolikšen porast, omenjajo tudi čedalje večjo uporabo traktorjev in drugih strojev.

Poletni popoldanski motiv na pivškem dvorišču (Foto Bubnič)

A. MERMOLOJA
FRST, Ulica Coroneo št. 3
Telefon št. 238-18
izdeluje in popravlja krzna
PLISE-AJOUR-VEZENINE

Ivan Ribarič
Uvoz Izvoz
Zaloga oglja, premoga in drv za kurjavo
NA DROBNO — NA DEBELO
Vseh vrst trdega in mehkega rezane
ga lesa, furnirja, vezanih plošč itd.
Prevozomno prevoza vsakovrstnega blaga z lastnimi prevoznimi sredstvi
Urad: TRST, Ulica Crispi št. 14 — Tel. 93-502
Skladišče: Ul. delle Millie 19 — Tel. 96-510
Telefonska st. stanovanja 95-918

AVTOPODJETJE
STAR
Tovorni prevozi • Tel. št. 5808 • Dnební avtoobusni prevozi
AVTOGARAŽA Z MEHANIČNO DELAVNICO
TRST - Ulica Moreri 7 - ROJAN

OD ŠTIVANA DO ŠKOFIJ

CEROVLJE

Surovo ravnanje policije z domačini

Zadeva je tale: Nekaj dni nazaj mladenič se je vedel nasproti neki domači policiji, ki je preveč obsojna, kar seveda obsojamo. Njena mati je to naznanila policiji. Ta je fante poklicala na zasliševanje

ŠEMPOLAJ

Pripombe k asfaltiranju ceste

Ko smo omenili asfaltiranje ceste od Nabrežine-postaja do Šempolaja, smo računali, da se bo to izvršilo na vsem cestnem traku. Kot smo izvedeli, in tudi vidimo na pripravljanih delih, bodo asfaltirali ceste in od železnice do zadnje hiše, ki spada k Nabrežini-postaji, in od Sarčevih hiš do Šempolaja. Tako bodo obcestne hiše zavarovane pred prahom. Opozarjamo na del ceste pri odcepu Šempolaj-Prečnik, kjer so pri lanskem asfaltiranju na dolžini okrog 40 m to opustili.

Razmnoževanje rastlin v vrtnarstvu

Najbolj naravno in razširjeno je razmnoževanje rastlin v semenom. So pa primeri, da nekatere rastline, zlasti s požlahtjenim cvetjem, ne obrodijo semena ali je pridelovalci iz semena nezanesljivo in dolgotrajno. V takšnih primerih vegetativno razmnožujemo rastline. Načinov vegetativnega razmnoževanja rastlin je več.

PREČNIK

Več skrbi za pot po vasi

Pot skozi našo vas je stalno predmet obravnave. Promet je vedno večji in prah požiramo v zadostni meri. Niti ne vemo, koliko časa bo kos prometu ostri in nevarni ovinek v spodnjem delu vasi. Najbolj nas skrbi vojaška vozila, ki stalno vozijo skozi vas. Če so si tanki že napravili pot po gmajni mimo vasi, naj bi tudi težka vojaška vozila šla po tej poti. Občina pa bi morala vsekakor pokazati nekaj več pozornosti naši poti.

Strokovni tečaj o kmetijstvu in gospodinjstvu

Na sliki vidimo skupino učiteljev in učitelj, ki so se udeležili 15-dnevnega tečaja, katerega je organiziral Svet za prosveto pri okrajnem ljudskem odboru v Sežani. Tečaj, na katerem so predavali o kmetijstvu, zlasti o vinogradništvu, sadjarstvu in travništvu, priznani kmetijski strokovnjaki pod vodstvom dr. Jurisvečiča iz Kopra se zaključijo danes. Učitelje so imeli tudi predavanja o gospodinjstvu in o ročnih delih ter praktične vaje za kuhanje, postrežbo in razna ročna dela. Tečajniki so pod vodstvom strokovnjakov analizirali zem-

STARA IN ZNANA TVRDKA
SIMCA
TULIAK RODOLFO
Ul. della Guardia 16
tel. 95089
z zadovoljstvom obsežna svoja odjemalca, da ima na razpolago novo vrsto kvalitetnih strojev z vsake vrste
SIMCA
s kritičnim šivom za gumbarje, pritrjevanje gumbov in čipke ter vezenje brez očitve.
25-letno jamstvo. Napredaj rabljeni stroji in v omarih. Vzememo v račun in dobro plačamo rabljene stroje. Popravila z jamstvom. Obročna odplačevanja po 30 lir dnevno. Brezplačen pouk v vazenju.

MOTOM 48 CCM
DELFINO 160 CCM
Čudoviti motorček, ki vas pelje povsod. Prodaja na obroke do 18 mesecev. Prilike in nadomestni deli za vse motorje. Hitra popravila.
Zastopstvo "Cilera"
Moschion & Frisort
Trst, Ulica Valdivino 36
tel. 23-475
Postaja za usluge v Nabrežini: FRANC SIBELIA
ZNIŽANE CENE

PIETRO CONTENTO
TRST - ULICA CARDUCCI št. 7 - TEL. 372-73
VELIKA IZBIRA moških, ženskih in otroških oblačil, svilenih, rut, nogavic in rokavic.

ČEVLJE dobre in poceni
dobite za veliko in malo v trgovini
Josip Trevisani
TRST, Ulica Vasari 10 - tel. 69661

Mizarji podjetniki kmetovalci! Deske, smreke, macesne in trati, lesar in tra.
me nudí najugodnejše
MILAN AMBROŽIČ
Elektro-inštalacijsko podjetje - Sprejema vso popravila in naročila za nove in stare inštalacije vseh vrst električnih napeljav. Pokličite našo št. tel. 29-322. SE PRIPROČAMO!
CALEA TRST
viale Sonnino 24
Tel. 90441
AVTOPREVOZNO PODJETJE FRANC LIPOVEC
PREVOZ POTNIKOV
na STO, v Jugoslavijo, Avstrijo in druge države
GARAZA: Ul. Timens 4, tel. 90-296
STANOVANJE: Ul. F. Severo 6, tel. 33-113

VREME Vremenska napoved za danes: Lepo z delno krajevno oblačnostjo. Dnevna temperatura se bo zvišala. — Večerašnja najvišja temperatura v Trstu je bila 24,5 stopinj; najnižja bo 16,7 stopinj.

PRIMORSKI DNEVNIK

Opozarjamo vas na sledeče RADIO oddaje: Jug. cona Trsta: 16.00: Poje Slovenski oktet. — Trst II.: 20.05: Koncert zboru «Bratstvo-jedinstvo» iz Zagreba. — Trst I.: 14.00: Veliki orkestri izvajajo prikljubne skladbe. — Slovenija: 18.00: Radijska igra - Heinrich von Kleist: Razbiti vrč.

ŠPORTNI DNEVNIK

SEDEM NOVIH PRVAKOV, OD TEH TRIJE MADŽARI

Finac Landstroem (palica), Madžari Renoi (3000 m ovire), Szentgali (800 m) in Foeldessy (daljina), Italijan Consolini (disk), Rusinja Golubničnaja (80 m ovire) in Angležinja Hopkins (daljina)

Jugoslovanka Babovičeva peta v teku na 80 m z ovirami, Krivokapić (disk) sedmi; za nadaljnje tekmovanje so se kvalificirali Vujačić in Pavlović (kopje), Gubijan in Račić (kladivo)

BERN, 28. — Bilo je lepo sone, ko so tekmovalke na 300 m začele današnji četrti dan tekmovalja. Istosčasno pa so moški s kladivom skušali doseči potrebni 51 m za nadaljnje tekmovanje, ki bo jutri popoldne. Tu sta se kvalificirala tudi Gubijan z lepim metom 56,30 m in Račić s 53,32 m. Asi kot so Strandli Krivosov in Csermak so pa kar šli na 58 in 59 m; Csermak je vrgel celo samo dva em manj kot 60 m. V teku na 200 m se je že videlo, da bo imel odločilno besedo Fuetterer poleg Ignatjeva. Če precej dober rezultat je dosegel Vujačić v metu kopja, je poleg njega se je kvalificiral tudi Račić, Nikinen, Sidlo, Štostroem in še nekateri bodo

jutri odločili, kdo bo prvak. Tek na 400 m čez ovire je domena Rusov. Szentgali je na 800 m prinesel Madžarom prvo zlato kolajno. Boysen je šela na četrtem mestu in Belgice Moens pa na petem. Med diska je za Italijane velik uspeh, saj so oba svoja predstavnika vsidrali kar na prvo in drugo mesto. Zaostali je evropski prvak Klics. V štafeti 4x400 m je dosegla najboljši čas Nemčija. Jugoslovanka Babovič je gotovo dosegla enega izmed svojih največjih uspehov; v finalu je namreč zasedla peto mesto. Hopkins je prinesla zlato medaljo Angliji, in sicer za skok v višino. Zenske so se kar odlikovale v štafeti 4x100. Najprej je italijanska štafeta postavila nov ital. rekord in izenačila rekord prvenstva, potem pa so prisle Rusinje in Nemke, ki so se zboljšale čas Italijan. Teško si je pojasniti, kaj je letos z Milakovom. Skakalec, ki so mu strokovnjaki že za letos prisojali, da bo skočil 4,50 m, se kar ne more ločiti od 4 m. Jutri bo zadnji dan tekmovalja in vse točke bodo finalne. VESLASKO EVROPSKO PRVENSTVO Vlasic izločen Jugoslovanski osmerek v finalu AMSTERDAM, 28. — Danes so bile semifinalne tekme za veslasko prvenstvo Evrope. Veliko presenečenje predstav-

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

DANES VSI NA PRIREDITEV ob Doberdobskem jezeru!

V primeru slabega vremena bo prireditev prihodnjo nedeljo

Dočakali smo dan, ki je bil določen za praznik ob Doberdobskem jezeru. Doberdobska mladina, ki praznik pripravlja, kakor tudi vsi ostali, ki bodo sodelovali, so imeli večeraj polne roke dela. Koliko stvari je bilo treba pripraviti. Za tak dogodek je pač marsikaj treba, in ne prav nazadnje je treba postaviti oder, obrabljaj, stojnice za žejne in lačne itd. Urediti je bilo treba prostor za šrambo koles in motornih vozil. Poleg tega pa so imeli še zadnje vaje. Če bo vreme naklonjeno, tedaj lahko jamčimo, da bodo nastopajoči vse prijetno presenetili in da ne bo nikomur žal, da je prišel na prireditev. Obenem pa bo velika udeležba najboljša nagrada za vse nastopajoče, ki so se med potem tolikokrat žrtvovali in čeprav utrujeni, prihajali k vjam, da bi se kaj naučili. V primeru slabega vremena bo prireditev prihodnjo nedeljo.

Cinizem v pisanju o mestu Zadru

Pisanje italijanskega časnikarja Ilaria Fiorea o razmerah v Kopru je spodbudilo videmski Messaggero Veneto, da je v članku z naslovom «Moč slivovke» napadel njegovo dokaj zmerno pisanje, pa katerem bi se moglo sklepati, da med italijanskimi časnikarji le niso sami pokvarjeni in zionamerneži, ki potvarjajo stvarnost na Koprskem kakor tudi v Jugoslaviji. Med takimi neobjektivnimi lističi je tudi glasilo «Istrskega» in dalmatinskega revzionističnega gibanja Arena di Pola, ki je v članku z naslovom «Videl sem Zader kot se prikazuje očem današnjega turistarja» opisal svoje občutke ob gledanju dokumentarnega filma, ki je bil posnet v Zadru. Najvažnejše v njegovem pisanju je cinizem, s katerim se naslaja nad porušenim mestom. Kajti enaša hise niso bile zgrajene za klepetave Slovane, niti za balkanske intimnosti. Sprajujemo se, kdaj bo takšna načina pisanja konec. Skrajni čas bi bil, da bi vodilni italijanski politiki spoznali, da je neokusnost in prikazovanju jugoslovanske stvarnosti po italijanskih časopisih že dovolj in preveč in da bi enkrat za vedno dali svoj veto določenemu pisanju vsobodnega italijanskega tiska.

PRED TEDNOM NAPREDNE TRŽAŠKE MLADINE

Priprave goriške mladine za nastop na Opčinah

Vadijo se pevski zbori in športniki, zbirajo se prijave izletnikov za obisk zaključne prireditve v nedeljo 12. septembra

Priprave za teden tržaške mladine so v polnem teku. Goriška mladina se je že pred časom odzvala vabilu mladine Tržačanov, ki pripravljajo 12. septembra veliko prireditev na Opčinah, kjer bodo prikazovali delovanje mladine na kulturno-prosvetnem in športnem področju. Mladinske prireditve bodo že teden dni prej po posameznih vaseh cone A, v nedeljo pa bo glavna prireditev, na kateri bodo poleg Tržačanov, ki bodo nosili levji delez programa, sodelovali tudi Koroski, mladinska godba iz ljubljanske Litostroja in goriška mladina. V kulturnem programu bo naša mladina sodelovala predvsem s pevskimi zbori, ki na Goriškem precej številno in v glavnem sestavljeni iz mladih ljudi. Tako se za nastop pridno pripravljajo mladinski zbori iz Standerža pod vzornim vodstvom tov. Lupina; večeraj so odpotovali na Korosko, kjer bodo obiskali tudi nekatere slovenske kraje, in želimo jim, da bi se kar najbolje imeli. Tudi Goriške in Sovodnjeke nočijo zaostajati za štandersko mladino; dvakrat tedensko se pod vodstvom pevovedce pridno vadijo za skupni nastop dekljskega zboru na Opčinah. Sicer pa obljublajo svojo udeležbo na veliki mladinski manifestaciji tudi goriški fantja, ki bi naj nastopili z nekaj narodnimi pesmimi. Z nogometno ekipo, ki naj bi se pomerila z enim izmed tržaških mladinskih moštvo, so priprave v teku. Naš mladi zbirajo tudi priprave za goriške najboljšje nogometne ekipe, ki naj bi častno zastopali goriško mladino. Več je ljubiteljev in igralcev namena tenisa; ti se bodo pripravili lahko kar sami v zbirnem tednu pred 12. septembrom: v Ul. Roma 15, v U. Altieri 8 in v U. Montebello 6. Za najboljšje pa bo ločilna tekma zadnji dan na Opčinah, kjer bodo zmagovalci prejeli lepe nagrade. Na Opčinah bodo tudi motoristi dirke za točno vožnjo; te dirke so že udeležilo več moštvo mladih družtev s Tržaškega vendar se jih udeležiti lahko tudi goriški mladinci. Govor se tudi o šahovskem bratstvu, ki naj bi bil 8. septembra zvečer v Trstu v U. Roma, prav tako pa nameravajo tržaški mladinci organizirati plavalno tekmo 5. septembra, kraj in pogoji bodo določeni kasneje. Program za teden tržaške mladine bo torej zelo raznovrsten ter bo zadovoljil lahko tudi najbolj izbirčne udeležence. Zatorej je razumljivo veliko zanimanje, ki ga za praznik kaže goriška mladina, ki bo množično odšla v nedeljo 12. septembra na Opčine. O možnostih in pogojih izleta je bilo govora že v Standeržu, Podgorju, Pevski, Sovodnjah in Doberdobski

TEHNIČNI REZULTATI

MOŠKI: KLADIVO Kvalifikacija (najmanj 51 m): Kvalificirali so se: Douglas (Angl.) 51,49; Rut (Polj.) 54,47; Maca (CSR) 54,93; Legrain (Fr.) 51,33; Dumitru (Romun.) 54,29; Gubijan (Jug.) 56,30; Zierman (Nemč.) 53,33; Redjkin (SZ) 56,11; Taddia (It.) 53,33; Cederovitz (Dan.) 51,93; Helmetoja (Fin.) 53,63; Storc (Nemč.) 51,12; Haest (Belg.) 51,06; Račić (Jug.) 53,32; Huson (Fr.) 53,13; Strandli (Norveška) 53,52; Nemeth (Madž.) 51,75; Krivosov (SZ) 58,41; Csermak (Madž.) 59,93; Popov (Angl.) 54,49; Dadak (CSR) 52,11; Asplund (Sved.) 52,21.

II. skupina: 1. Litujev (SZ) 52*3; 2. Shaw (Angl.) 52*5; 3. Lippay (Madž.) 52*6; 4. Bart (Fr.) 52*7; 5. Savel (Romun.) 53*3; 6. Ylander (Sved.) 54*9. 800 M — FINALE: 1. Szentgali (Madž.) 1'47*1 (nov rekord prvenstva; prejšnji: 1'50*5, Parlett, Angl., 1950); 2. De Muynck (Belg.) 1'47*3; 3. Boysen (Norv.) 1'47*4; 4. Johnson (Angl.) 1'47*4; 5. Moens (Belg.) 1'48*8; 6. Rasquin (Lux.) 1'51*4; 7. Ekfeldt (Sved.) 1'53*8; 8. Delaney (Irska) 2'03*5. DISK — FINALE: 1. Consolini (It.) 53,44; 2. Tosi (It.) 53,34; 3. Szecsenyi (Madž.) 51,58; 4. Klics (Madž.) 51,43; 5. Nilsson (Sved.) 50,97; 6. Grigalka (SZ) 50,60; 7. Krivokapić (Jug.) 48,79; 8. Vrabec (CSR) 48,78; 9. Oweger (Nemčija) 48,23; 10. Pharah (Angl.) 47,79; 11. Lindros (Fin.) 46,31; 12. Khejnaste (SZ) 46,09; 13. Nohack (Nemč.) 44,94. 200 M — POLFINALE (dve skupini; v finalu prvi trije iz vsake): I. skupina: 1. Ellis (Angl.) 21*3; 2. Ignatjev (SZ) 21*3; 3. Janeček (CSR) 21*4; 4. Van Hardeveld (Holand.) 21*4; 5. Wehrli (Svica) 21*6; 6. Magdas (Romun.) 21*8. II. skupina: 1. Fuetterer (Nemč.) 21*1; 2. Carlsson (Sved.) 21*4; 3. Shenton (Angl.) 21*4; 4. Bjarnason (Island.) 21*6; 5. Konovalov (SZ) 21*7; 6. Saat (Holand.) 22*1. STAFETA 4 x 400 M (tri skupine; v finalu prva trije iz vsake): I. skupina: 1. Madžarska 3'12*3; 2. Švedska 3'12*8; 3. Rusija 3'14*1; 4. Avstrija 3'25*7. II. skupina: 1. Nemčija 3'09*7; 2. Francija 3'11*2; 3. Svica 3'13*4. III. skupina: 1. Anglija 3'10*8; 2. Finska 3'11*3 (nov finski rekord); 3. 11*6.

Notranje komisije CRDA prosi suspenzijo v Genovi

V zvezi s suspenzijo okoli 2.000 delavcev genovskega podjetja Ansaldo je večeraj razpravljala na skupni seji notranja komisija Združenih jadranskih ladjedelnic v Trzinu. Proučila je tudi stanje celotne italijanske ladjedelniške industrije. Na seji so sklenili poslati vsem trem sindikalnim organizacijam resolucijo, v katerih jih pozivajo, naj protestirajo pri italijanski vladi zaradi takega ravnanja. Benečani niso razumeli škofa Včeraj popoldne so v prisotnosti najvišjih predstavnikov oblasti videmske pokrajine blagoslovili novo cerkev v vasi Kravar v Sentienardski

Vponedeljek pričetek gradnje osnovne šole v Strižah

Z pred časom je bil v Strižah določen prostor, na katerem se bo gradila osnovna šola za tamkajšnje prebivalstvo. Jutri pa bodo delavci zasidli prve krampe, da skuplje temelje stavbe, katero nameravajo zgraditi v enem letu. Za prvi del gradnje bo potrebnih 540 delovnih dni in bodo stroški znašali 40.389.000 lir. Nova šola bo najprej imela štiri učilnice, katerim naj bi se pozneje pridruže še štiri; v stavbi bodo tudi stanovanjski prostori za slugo, ravnateljstvo ter jedilnico za otroke. Splet se je poslabšalo Po dolgih deževnih dneh prejšnjega tedna smo večeraj dopoldne imeli še solno vreme, ki je razveselilo meščane in jim za nedeljo obljubljalo možnost potovanja izven mesta k morju ali na podeželje. Toda kmalu popoldne se je nebo pooblačilo in začelo je gmeti; ob 17. uri pa je začelo deževati.

KINO CORSO. 15: «Musodoro», barvni film, F. Tozzi. VERDI. 15: «Rdeča primula z juga», barvni film, J. Wayne. VITTORIA. 15: «Peruti sokol», barvni film, J. Adams. MODERNO. 15: «Totò v barvah». KINO STANDREZ. 20.30: «Dolgo pričakovanec», C. Gable in L. Turner.

SKOK S PALICO — FINALE: 1. Landstroem (Fin.) 4,40 m (nov rekord prvenstva; prejšnji: 4,30, Lundberg (Sved.), 1950); 2. Lundberg (Sved.) 4,40; 3. ex aequo Piironen (Fin.) in Elliot (Angl.) 4,30; 5. Homonnay (Madž.) 4,30; 6. Roubanis (Grč.) 4,25; 7. Sillon (Franc.) 4,25; 8. Cernobaj (SZ) 4,25; 9. Adamczyk (Polj.) 4,25; 10. Lind (Sved.) 4,20; 19. Milakov (Jug.) 4,00. 200 M (šest skupin; v polfinale prva dva iz vsake): I. skupina: 1. Ellis (Angl.) 21*3; 2. Carlsson (Sved.) 21*3; 3. Stawczyk (Polj.) 21*5; 4. Lemmes (Pošar) 22*7; 5. Yordanidis (Turč.) 22*8. II. skupina: 1. Ignatjev (SZ) 21*5; 2. Magdas (Romun.) 21*9; 3. Manesson (Sved.) 21*9; 4. Merdjanov (Bolg.) 22*3; 5. Heidrich (Pošar) 22*3; 6. Pohl (Nemč.) diskvalificiran. III. skupina: 1. Fuetterer (Nemč.) 21*4; 2. Van Hardeveld (Holand.) 21*6; 3. Germonprez (Belg.) 22*4; 4. Wimmer (Avstr.) 22*8. IV. skupina: 1. Shenton (Angl.) 21*6; 2. Konovalov (SZ) 21*8; 3. Kolev (Bolg.) 21*9; 4. Georgopoulos (Grč.) 22*3; 5. Meneux (Fr.) 22*3. V. skupina: 1. Bjarnason (Island.) 21*7; 2. Janeček (CSR) 21*7; 3. Senkel (Madž.) 22*1; 4. J. Verduyse (Belg.) 22*1; 5. Coelmbier (Fr.) 22*1. VI. skupina: 1. Saat (Holand.) 21*8; 2. Wehrli (Svica) 21*9; 3. Stoenescu (Romun.) 22*4. — Lana (Špan.) in Montanari (It.) nista startala. KOPJE Kvalifikacija (najmanj 63 m): Kvalificirali so se: Nikinen (Fin.) 75,08; Sidlo (Polj.) 74,38; Štostroem (Sved.) 73,49; Cibulenko (SZ) 70,79; Kuznecov (SZ) 69,86; Vujačić (Jug.) 69,86; Radziwonoszcz (Polj.) 69,86; Danielson (Norv.) 68,04; Krasznai (Madž.) 68,90; Kyytiainen (Fin.) 68,24; Keller (Nemč.) 65,85; Koschel (Nemč.) 65,84; Fikkert (Holand.) 64,14; 65,84; Fikkert (Holand.) 64,14; Pavlović (Jug.) 63,83; Bengtsson (Sved.) 63,73; Ziggotti (It.) 63,00. 400 M OVIRE — POLFINALE (dve skupini; v finalu prvi trije iz vsake): I. skupina: 1. Julin (SZ) 51*6; 2. Cury (Fr.) 51*7; 3. Mildb (Fin.) 51*8 (nov finski rekord); 4. Eriksson (Sved.) 52*8; 5. Filiput (It.) 53*4; 6. Bonach (Nemč.) 53*4.

II. skupina: 1. Soembuchner (Nemč.) 11*4; 2. Laborie (Fr.) 11*4; 3. Desforges (Angl.) 11*5; 4. Aleksandrova (SZ) 11*5; 5. Bocian (Polj.) 11*5; 6. Steurer (Avstr.) 11*7. 200 M — POLFINALE (dve skupini; v finalu prvi trije iz vsake): I. skupina: 1. Itkina (SZ) 24*3; 2. Hampton (Angl.) 24*6; 3. Ulitkina (SZ) 24*8; 4. Devine (Angl.) 24*8; 5. Erny (Nemč.) 25*7. II. skupina: 1. Turova (SZ) 24*5; 2. Bohmer (Nemč.) 24*9; 3. Lerczak (Polj.) 24*9; 4. Arenz (Nemč.) 25*7; 5. Johnson (Angl.) 25*5. — Van Duyn-Brouwer (Holand.) ni startala. SKOK V VISO — FINALE: 1. Hopkins (Angl.) 1,67 m (nov rekord prvenstva; prejšnji 1,46, Csak (Madž.), 1938); 2. Balazsi (Romun.) 1,65; 3. Modrachova (CSR) 1,63; 4. Larking (Sved.) 1,63; 5. Lerwill (Angl.) 1,60; 6. Cudina (SZ) 1,60; 7. Aiglova (CSR) 1,55; 8. Kramer (Nemč.) 1,55; 9. Schmucke (Nemč.) 1,55; 10. Mochlina (SZ) 1,55; 11. Knapp (Avstr.) 1,55; 12. Peirone (Fr.) 1,55; 13. Sablatnjak (Avstr.) 1,50; 14. Arabadžieva (Bolg.) 1,50. 80 M OVIRE — FINALE: 1. Golubničnaja (SZ) 11*2; 2. Seaborn (Angl.) 11*2; 3. Seaborn (Angl.) 11*2; 4. Laborie (Fr.) 11*3; 5. Babovič (Jug.) 11*5; 6. Desforges (Angl.) 11*5. STAFETA 4 x 100 M (dve skupini; v finalu prvi trije iz vsake): I. skupina: 1. Italija 46*8 (nov ital. rekord); 2. Nemčija 47*1; 3. Poljska 47*3 (nov poljski rekord); 4. Francija 47*4 (nov francoski rekord); 5. Madžarska 48*5; 6. Svica 48*8. II. skupina: 1. Rusija 46*1 (nov rekord prvenstva; prejšnji 46*8, Nemčija, Dunaj, 1938); 2. Anglija 46*7; 3. CSR 48*3; 4. Avstrija 48*3; 5. Posarje 48*3.

DOBERDOBSKA MLADINA VABI NA TRADICIONALNI PRAZNIK K DOBERDOBSKEMU JEZERU, KI BO DANES 29. AVGUSTA 1954 OB 16. URI: saljive igre: razbijanje loncev, tek z žabami itd. 18. uri: kulturni program: nastopajo najmlajši s Poljan, mladinke iz Doberdoba, mladinci iz Doberdoba z baletnimi in drugimi točkami. Kot gostje nastopijo tudi folkloristi iz Borsta.

LJUDSKI MOTOR ZNANE F. B. M. TVRDKJE

MORINI in MINARELLI BOLOGNA za vse vrste poli, posebno hribovite, lepo izoblikovane, primeren za vse osebe. Vam jamči lepo in trdno izdelavo iz prvovrstnega materiala. 125 cc cena L 164.000.

„GABBIANO“ EDINI ZASTOPNIK ZA GORIŠKO JOŽEF LUTMAN GORICA, UL. MARCONI 9

WERNER WARSINSKI (Odlomek iz romana) MATI čamo. Pripravila mi je prenočišče, mi voščila lahko noč in me poljubila na čelo. Beatrice mi je brez besed dala roko. Spal sem tako dobro, kot že dolgo ne. V naslednjih dneh, ki smo jih še preživeli skupaj, sem se zelo navezal na Alfredovo mater. Samemu sebi sem celo prisegel, da ji bom vse svoje življenje hvaležen in ji služil. Zelo sem zavidal Beatrice, da jo sme imenovati mater. In kako lahko to naju je oba obviadala. Kako prostodušna je bila in kako neprijetna. Zelo zgodaj je postala vdova, drobna, kot trs vitka žena z dekljskimi potezami. Kadar je v zadregi zardela, kar se ji je često zgodilo ob najmanjši priliki, je bila zelo lepa in zdelo se mi je, kot da je zlato jesensko sonce njenih zrelih obrazov obsijalo moje usode. Ah, kako sem jo zavidal Beatrice. Nekega večera smo vsi trije sedeli v temni kuhinji in

predvoja danes 29. t. m. z začetkom ob 16. uri in jutri 30. t. m. z začetkom ob 18. uri film: HUDSON LAURIE (Technicolor) Pripovedovala nama je svoje življenje. Takrat sem začutil, da ji najbrž ni bilo vselej lahko ohraniti tak bleščeč videz. Pripovedovala nama je o svojih slutnjah in prikaznih in skrivnostnih obiskih, ki jih je doživela. Sprva se mi je zdelo, da me hoče le potolažiti in mi dopovedati, da je tudi ona kdaj trpela zaradi takih nerazumljivih reči in da se jih da sčasoma otresti. Potem pa se je zopet v njen, od mesečne obsijani obraz vtisnil izraz trpljenja, kakršnega sem pogosto videl na obrazih nosečnic. Oči so se ji zeleno svetile in usta so odkrivala neko sicer nerazumljivo resnico. Z rokami je oprežno znala podkrepiti vtis svojih besed in navidezne obrise davno minule preteklosti, ki se je zdaj dvigala pred nami zaradi moje nesrečne sedanjosti. In še nekaj se mi je zdelo, da vidim; neki ne povsem zatrt očitek, da vse to pripoveduje. Se enkrat, zdajnjikrat in samo zaradi mene je to storila. Če bi bilo res tako, tedaj je bilo to zanjo prava žrtva, da se je tako izpovedovala. Zame pa je pomembno nekaj, kar me je potrljo do kraja. (Nadaljevanje sledi)

Kino na Opčinah

«Sablja-damaščanka»

Dospeli so najboljši hladilniki „LEC“ Izdelek največje angleške tovarne, ki je v celoti - tudi hladilna naprava, Compressor izdelan po mnogoletnih izkušnjah izključno v LEC-ovih tovarnah! Električni hladilnik LEC je edinstven izdelek; nedosegljiv v trajnosti, liniji in ceni! LEC je izdelan za Vas, ker ob vsaki priliki nudi svežo hrano, Vas ohranja zdrave in zadovoljne in Vam mesečno prihrani mnogo denarja! Zapomnite si: „LEC“ mora v Vaše gospodinjstvo! Naročila sprejema s takojšnjo dostavo in pelletnim jamstvom trdkna J. Kerže TRST, Piazza S. Giovanni 1. Telefon št. 3-50-19 TUDI NA OBROČNO ODPLAČEVANJE